

De glorieus, of vernederde hoogmoed : tooneelspel

<https://hdl.handle.net/1874/368383>

Dr J. te Winkel
N. 290 a

Tooneelstukken

Te WINKEL

No. 439.....

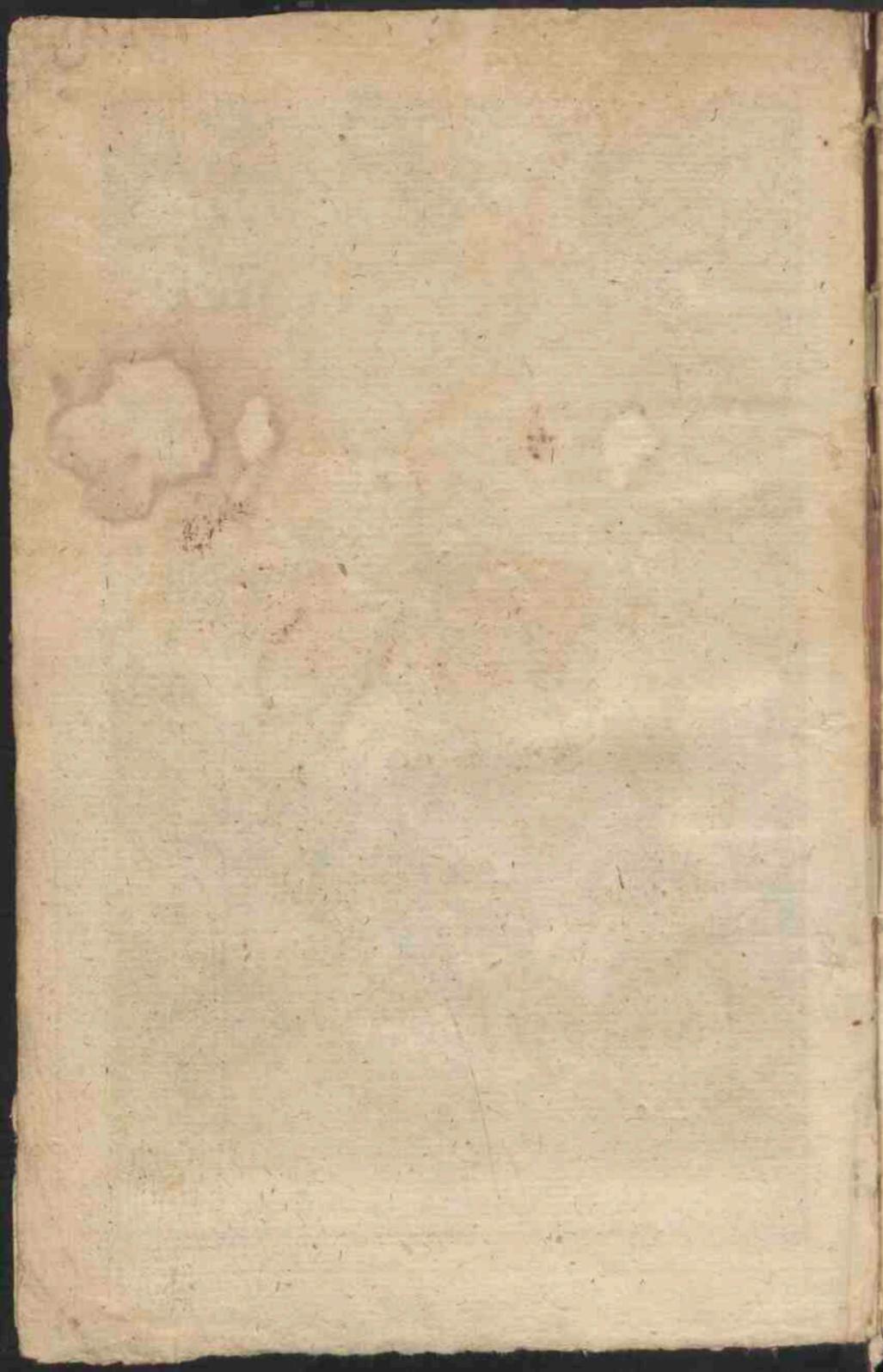

DE GLORIEUS, Tooncelspel.

434

DE
GLORIEUS,
OF
VERNEDERDE
HOOGMOED;
TOONEELSPEL.

Het Fransche van den Heere DESTOUCHES
gevolgd, door H. v. E.,
TWEDE DRUK.

Te AMSTELDAM,
By IZAAK DUIM, Boekverkooper, op de hoek van
de Voorburgwal en Stiltsteeg, 1757. Met Privilegie,
BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT
UTRECHT.

04

DE
G L O R I A
V E N E R A B I L I S
H O C M O
M O N A S T E R I I
S T R A T E G I C A
S T R A T E G I C A

IN AMSTELÆDAMI
BIBLIOTHECA
MUSEI HISTORICI
MUSEI HISTORICI
MUSEI HISTORICI

C O P Y E
V A N D E
P R I V I L E G I E.

DE Staten van Holland en Westvrieland doen te weten: alzo Onse Kennen is gegeven by de Regenten van het Wees- en Oude Mannenhuys der Stad Amsterdam, en in die qualiteyten te samen Eygenaars, mitsgaders Regenten van den Schouwburg aldaar, dat zy Supplianten eenige Jaaren hadden gejuusticeert van 't Oôtrooy of Privilegie by hen van Ons op den 23 May 1714. geobtaineert, waar by Wy aan hun Supplianten goedgeunstelyk hadden geaccordeert, en geôctroyeert, om, geduurende den tyd van vyftien doen eerst agter een volgende Jaaren, de Werken, die ten dienste van het Toneel reets waren gedrukt, en van tyd tot tyd nog verder in het licht gebracht, en ten Toneele gevoert zouden mogen werden, alleen te mogen drukken, doen drukken, uytgeeven ende verkoopen, en bevonden dat de Jaaren, by 't voorsz. Oôtrooy of Privilegie genoemt, op den 22 May 1720. stonden te expireeren, en dewyle zy Supplianten ten meosten dienste van den Schouburg waar van hunne respectieve Godshuizen onder andere mede moeten worden gesustenteert, de voorgenoemde Werken, zo van Treurspellen, Blyspellen, Klugten, als anders, die reets gedrukt, en ten Toneele gevoert waren, of in toekomende gedrukt, en ten Toneele gevoert zouden mogen werden, gaerne alleen, gelyk voorheen, zouden blyven drukken, doen drukken, uitgeven en verkopen, ten einde dezelve Werken, door het nadrukken van andere, haar luister, zo in taal, als in spelkonst, niet mogten komen te verliezen: en dewyle sulx haar Supplianten na de expiratie van 't bovengemelte Oôtrooy, niet gepermitteert was, zo keerden zy Supplianten haar tot Ons, reverentelyk verzokkende, dat Wy aan hun Supplianten in kwaliteyten voorsz. geliefden te verleenen prolongatie van het voorsz. Oôtrooy of Privilegie, om de voorsz. Werken, zoo van Treurspellen, Blyspellen, Klugten, als anders, reets gemaakt, en ten Toneele gevoert, of als nog in het licht te brengen, en ten Toneele te voeren, den tyd van Vyftien eerstkommende, en agtereenvolgende Jaaren, alleen te mogen drukken, en Verkoopen, of te doen drukken, en verkopen, met verbod aan alle andere op seekere hooge Peene by Ons daar tegen te Statueeren, SOO IS 't, dat Wy, de Saake ende 't voorsz. verzoek overgemerkt hebbende, ende geneegen weezende ter beede van de Supplianten, uyt Onze regte wetenschap, Souveraine Magt ende Authoriteyt, deselve Supplianten geconsenteert, geaccordeert, en geôctroyeert hebben, consenteeren, accordeeren en octroyeeren hen by dezen, dat Zy, geduurende den tyd

van Vyftien eerst agtereenvolgende Jaaren , de voorfz. Werken , die ten dienften van her Toneel reets waren gedrukt , en van tyd tot tyd nog verder in het licht gebragt , en ten Toneele gevoert zouden mogen werden , in dier voegen , als zulx by de Supplianten is verzogt , en hier vooren uytgedrukt staat , binnen den voorfz. Onzen Landen alleen zullen mogen Drukken , doen Drukken uytgeven ende verkopen , verbiedende daaromme alle ende eenen ygelyken dezelve Werken , in 't geheel ofte ten deele te Drukken , naar te Drukken , te doen Naardrukken , te Verhandelen , of te Verkopen , ofte elders Naargedrukt binnen den felven Onzen Landen te brengen , uyt te geven , of te Verhandelen en Verkopen , op Verbeurte van alle de nagedrukte , ingebragte , verhandelde of verkogte Exemplaren , ende een boete van drie duylend guldens daar en boven te verbeuren , te Appliceeren een derde part voor den Officier , die de Calange doen zal , een derde part voor den Armen der plaatzen daar het Casus voor vallen zal , en de het refteerende derde part voor de Supplianten , ende dit t'elkens zo meenigmaal , als dezelve zullen werden agterhaalt , alles in'dien verftande , dat Wy de Supplianten met dezen onzen Octroye alleen willende gratificeeren tot verhoedinge van hunne fchade door her Nadrukken van de voorfz. Werken , daar door in geenigen deele verftaan , den innehouden van dien te autorifeeren , of te Advoueren , ende veel min dezelve onder onze protectie , ende befcherminge , eenig meerder Credit , aanzien of te reputatie te geeven , nemaal de Supplianten in cas daar inne iets onbehoorlyks zoude influeren , alle het zelve tot hunne Lasten zullen gehouden weezen te verantwoorden , tot dien eynde wel expreffelyk begerende , dat by aldien zy dezen onzen Octroye voor dezelve Werken zullen willen ftellen , daar van geene geabbrevieerde ofte gecontraheerde mentie zullen mogen maken , nemaal gehouden wezen , het zelve Octroy in 't geheel , en zonder eenige ommiffie daar voor te drukken , of te doen drukken , ende dat zy gehouden zullen zyn , een Exemplaar van de voorfz. Werken , op Groot Papier , gebonden en wel geconditioncert te brengen in de Bibliothek van onze Univerfiteyt te Leyden , binnen den tyd van zes weeken , na dat zy Supplianten dezelve Werken zullen hebben beginnen uyt te geeven , op een boete van zes hondert guldens , na expiratie der voorfz. zes Weeken , by de Supplianten te verbeuren ten behoeve van de Nederduytfche Armen van de plaats alwaar de Supplianten wonen ; voorts op peene van met 'er daad verfteeken te zyn van het effect van dezen Octroye . Dat ook de Supplianten , fchoon by het ingaan van dit Octroye een Exemplaar geleverd hebbende aan de voorfz. Onse Bibliothek , by zoo verre zy gedurende den tyd van dit Octroye dezelve Werken zouden willen herdrukken met eenige Observatiën , Noten , Veranderingen , Correctiën , Vermeerderingen of anders , hoe genaamt , of ook in een ander formaat , gehouden zullen zyn wederom een ander Exemplaar van dezelve Werken , geconditioncert als voren , te brengen in de voorfz. Bibliothek , binnen dezelve tyd , en op de boete en penaliteyt , als voren . Ende ten eynde de Supplianten defen onfen Conſente ende Octroye mogen genieten als naar behooren , laften wy alleen ende een ygelyk , die 't aangaan mag , dat zy de Supplianten van den inhoud van dezen doen , laten , ende gedogen

gen, rustelyk, vredelyk, ende volkómentlyk genieten ende gebruyken, celseerende alle belet ter-contrarie. Gegeven in den Hage, onder onzen Grooten Zegele hier aan doen hangen op den zevenentwintigste Mey, in 't Jaar onzes Heere ende Zaligmakers duysend zeven hondert agt-en-twintig.

J. G. V. Boetzelaar.

Onder sfond ter Ordonnantie van de Staten,

was getekent

WILLEM BUYS.

Lager sfond,

Aan de Supplianten zyn, nevens dit Octroy, ter hand gestelt by Extract Authenticq, haar Ed. Gr. Mog. Resolutien van den 28 Juny, 1715, en 30 April, 1728. ten einde om zig daar na te reguleeren.

De REGENTEN van het WEES- en OUDE MANNENHUIS hebben in hunne voorsz. qualiteit, het Recht der bovenstaande Privilegie, alleen voor den tegenwoordigen Druk, van DE GLORIEUS, OF VERNEDERDE HOOGMOED, *Tooneelspel*, vergund aan IZAAK DVIM.

In Amsteldam den 30 January, 1757.

B E R I C H T.

Alhoewel verscheidene Liefhebbers der Dichtkunde van gevoelen zyn geweest, dat dit stuk (niettegenstaande het zelve in Frankryk veel opgang gemaakt heeft, en noch in groot aanzien is, gelyk het blykt uit de Voorrede van den Franschen Dichter) wat te stil voor ons Nederduitsch Tooneel zoude wezen; zo heb ik, het zelve lezende, echter zo wel van myn smaak gevonden, dat ik my den arbeid troostte van het, naar myn gering vermogen, in Nederduitsche vaerzen over te brengen; met op eenige, doch zeer weinige plaatzen, een geringe verandering te maken. Vervolgens heb ik den naam van **GLORIEUX**, daarby het alom bekend is, behouden, en denzelven alleentyk veranderd in **GLORIEUS**, met de tyvoeging: **OF DE VERNEDERDE HOOGMOED**, om dat zulks doelt op de Hoofd-*Personagie van 't stuk*, welke niet, als wel in sommige andere Spellen, in zyn kwaad volhard; maar eindelyk daar van aflaat. En nademaal het woordje *Glorie* by veele voornaame Dichters werd gebruikt, hebbe ik geoordeelt ook het daar van afstammende woord *Glorieus* gevoeglyk te mogen behouden.

Wat verder de schikking van dit Spel betreft, die hebbe ik gelaten zo als ik die heb gevonden, hebbende de Fransche Dichter die zodanig gemaakt, datze, volgens myn geringe kennis in die zaken, op ons Nederduitsch Tooneel zonder verandering konde dienen; als mede de verscheidenheid der Charaeters wel aangetoond, met aan een iegelyk *Personagie* een byzonder *Charaeter* te geven; als by voorbeeld: men vindt in de *Personagie van LIKANDER* het *Charaeter*

rafter van Edelmoedigheid; in die van den GRAAF, dat van Hoogmoed, Trotsheid &c. in die van LIZIMON, dat van Vrymoedigheid, Vrolykheid &c. in die van IZABELLE, dat van Wispelturigheid; in die van VALERIUS, dat van jonge Onbedachtzaamheid; in die van PHILINTE, dat van Beschroomtheid; in die van CONSTANÇIA, dat van Tederheid &c. en zo vervolgens tot de minste toe.

Wat de Fransche Dichter verder van zyne behandeling zegt, is te zien in zyne Voorrede, te lang om hier te melden, waar van ik alleen dit weinige zal bybrengen.

Men weet (zegt hy onder anderen) dat ik altoos voor oogen hebbe, dit grote Grondbeginzel dat Horatius noemt:

Om ne tulit punctum qui miscuit utile dulci.

En dat ik de Tooneel-Dichtkunde niet pryswaardig gelove te zyn, dan voor zo veel zy ten oogmerke heeft te stichten en te vermaken. Ik hebbe altoos voor een onbetwiftbare Grondregel gehad, dat, hoe vermakelyk ook een Tooneelstuk mag wesen, het een onvolmaakt, en zelf gevaarlyk werk zy, indien een Dichter zich daar in niet voorsteld de Zeden te verbeteren, de Ondeugd gehaat te maken, en de Deugd in zulk een helderen dag te stellen, datze de Achting en Eerbiedigheid van 't Algemeen naar zich trekt, &c.

Dit nu hier in waargenomen zynde, wil ik hopen, indien het niet al te veel by zyne verkleeding verloren hebbe, dat het eenigzints genoeg aan den Aanschouwer geven, en eenig voordeel aan den Armen toebrengen moge; my vergenoegende met deze stelling: dat hy, die weinig toebrengt, en niet meer kan, gelyk is met hem die veel toebrengt, en 't vermogen heeft.

V E R T O O N E R S .

LIZIMON, een Geëdelde Burger.

IZABELLE, Dochter }
 VALERIUS, Zoon } van Lizimon. } Minnaar van
 Lizette.

KAREL, Graaf van Grootfchenburg, }
 PHILINTE, een Edelman, } Minnaars van
 Izabelle.

LIKANDER, een Edelman, Vader van den Graaf en
 van Conftançia.

CONSTANÇIA, onder den naam van LIZETTE,
 Kamenier van Izabelle, onbekende Dochter van
 Likander, en Zuster van den Graaf.

PASQUYN, Kamerdienaar }
 LAFLEUR, Laquey. } van den Graaf,

Mr. JOOST, een Notaris.

JASJE, Laquey van Likander.

Z W Y G E N D E .

Vyf andere Laqueyen van den Graaf.

*Het Tooneel verbeelt een algemeene Zaal,
 in 't Huis van Lizimon.*

DE

DE
GLORIEUS,
OF
VERNEDERDE
HOOGMOED;
TOONEELSPEL.

EERSTE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

PASQUYN, *alleen.*

izette komt noch niet: waar of zy toch mag
blyven?

Ik vrees dat zy met my den spot wat zoekt te
dryven,

Wyl zy my hier bescheidde, en blyft 'er zelf van daan;
Kom, kom, vertrekken wy...maar neen, daar komt ze al aan.

TWEEDE TOONEEL.

LIZETTE, PASQUYN.

LIZETTE.

Ik ben uw Dienares, Monsieur Pasquyn.

PASQUYN.

Myns harten, 'k ben uw Slaaf! bevall'ge Dienaresse

Voogdesse

10 . D E G L O R I E U S , o f
Der Schoonſte Juffer!

LIZETTE.

Wel Paſquyn, recht uit gezeid,
Dat kompliment verdiende een groote dankbaarheid
Van myn' kant; maar ik hoop gy zult my des verſchoonen,
Welfprekenheid ontbreekt me, om zulks aan u te toonen,
Dies houdt u ſlechts met dit gering bewys voldaan,
'k Hebbe u doen wagten.

PASQUYN.

En ik hier al lang geſtaan,
Myn Schoone! gy komt hier ter plaats wat laat. Voorhee-

LIZETTE. (nen...

Waar't mogelyk geweest ik was hier eêr verſcheenen.

PASQUYN.

Voorheenen was ik woest, oplopend, en vervuld
Met driftig bloed, zo dat ik vaak uit ongeduld
Aan 't razen floeg, als ik moest wagten; maar de jaaren
Van onderſcheid doen my op heden ſtraks bedaaren.

LIZETTE.

Zo dat gy nu eerst wys geworden zyt?

PASQUYN.

Gewis.

Maar 'k ben 'er om beſchaamd.

LIZETTE.

Om iets dat prys'lyk is?

PASQUYN.

Voorzeker! want ik kan, dunktme, uit uwe oogten leezen,
Dat ik, min wys, u zou des te aangenamer weezen.

LIZETTE.

Geensins. 'k Ontvluchtte u, zo gy minder wysheid had.

PASQUYN.

Ha, ha, ik heb den zin van uwe reên gevat.
Gy vindt my nu al te oud om zo nog, als voordezen;
Maar heen te leeuen, en uw gunſteling te wezen;
Gy wilt my vyzelen ten top, na 'k merken kan,
Met my te maken tot uw' allerwaardſten Man!

Dat

VERNEDERDE HOOGMOED. H

Dat woord van Man doet my byna 't geduld verliezen,
't Welk gy herstellen kunt met my daar voor te kiezen.

LIZETTE.

ô! Gy bedriegt u zeer: vermits ik nimmer van
U denk te maken noch myn' Minnar, noch myn' Man;

PASQUYN.

Wel hoe! wat reden doen ons dan te samen komen?

LIZETTE.

Om dat ik een gesprek met u heb voorgenomen,
Op 't geene uw Heer, en myn Meest'resse raakt.

PASQUYN.

Zult gy...

LIZETTE.

Behand'len wy die zaak eens zonder veinzery.
Wy beide, in staat om hen te dienen op hun wenken,
Zyn tegenwoordig hen zeer nodig, zou ik denken.

PASQUYN.

Uw denkbeeld slaat niet mis; 't behaagt me.

LIZETTE:

Dat is goëd.

De Graaf, uw Heer, is stil en van een koel gemoed:
'k Wil wel bekennen, 'k heb hem nog in dertien weeken,
Dat hy hier woonde, geen quartier-uurs konnen spreken.
Wat is zyne Inborst? want ik merk ten halven dat
Myn Meesteres hem mint; doch, zo 'k het wel bevat,
Gelove ik dat die min van korten duur zal wezen:
Want al is zy begaafd met Schoonheid, waard gepreezen,
Met wysheid, deugd en geest, zo heeft zy in dit stuk,
Dat ze onstantvastig is in 't minnen, 't ongeluk.
My dunkt, men dient den staat eens Minnaars wel wat na-
Te kennen, want de God der Liefde is een verrader. (der
En dit is 't gene ik juist in Izabel niet vindt,
Dewyl ze op 't eerst gezicht, schoon onbekend, bemint.
Doch haare neiging kan zo verr' haar niet verblinden,
Dat ze in een' Minnaar geen gebreken weet te vinden;
Dit onderzoekende, heeft zy nooit mis getast;

En

En na één poging staat weêr haar verwinning vast.
 Dan, om die keur beschaamd, hernemt zy het gegeven,
 Zo dat men, na haar vlam, haar koelheid ziet herleven;
 Op 't punt van trouwen doet zy alles vaak te niet.

PASQUIN.

Een kluchtige inborst, die men al heel zelden ziet.
 Teêrhartig, te gelyk veränderlyk, daar nevens
 Ten uiterite verliefd, en toch voorzichtig tevens,
 Komt hier lichtvaardigheid niet by?

LIZETTE.

Neen toch niet; zy
 Is van eenzinnig- en lichtvaardigheden vry,
 En ook op alles niet te schrander. Zagt van zinnen,
 In alles wat zy doet, en teder in het minnen;
 Hoewel dat houdt geen stant. Nu weet gy 't altemaal.
 Beschryf me nu eens net, en in een kort verhaal,
 Den Graaf, uw Meester, met all' zyn hoedanigheden:
 'k Heb achting voor hem, doch ik weet daar van geen' re-
 Te geven; maar dat ik hem gaerne kennen wou, (den
 Is, om dat ik hem des te beter dienen zou.
 Zo hy gebreken heeft, zo moeten wy bezorgen,
 Dat die nog blyven voor onze Izabel verborgen:
 Dies zeg my alles toch, op dat ik zy in staat,
 Te maken dat de Trouw vóór die ontdekking gaat.

PASQUYN.

Nu ik uw oogmerk weet, zal ik niets schuldig blyven,
 Maar hem van 't hoofd tot aan de voeten klaar beschryven.
 Zyn deugden zullen, als het fraaiste van de munt,
 Myn eerste zyn, en zyn gebreken 't tweede punt.
 Doch 't eerste punt is kort, dit moet gy wel beseffen,
 En 't tweede lang. Wat nu zyn tytel mag betreffen,
 Als Graaf van Grootfchenburg, die komt hem toe met recht;
 Zyn grootheid is hem ook natuurlyk aangehecht:
 Want hy is van de hoogste en edelste geboorten.

LIZETTE.

Een werking van 't geval. Vervolg.

Pas-

PASQUYN.

By alle soorten
Van menschen veel in waarde, en deftig opgebracht,
En onder de Officiers is hy zeer veel geacht.
Hy is een Man van eer, elk moet zyn vroomheid roemen;
Zo goed van harten als ik iemand weet te noemen,
Zie daar myn eerste punt.

LIZETTE.

Nu 't tweede.

PASQUYN.

Dat zal braaf. . .]

DERDE TOONEEL.

LIZETTE, PASQUYN, LAFLEUR.

PASQUYN.

Halzyt gy daar, Lafleur? wat doet myn Heer de Graaf?

LAFLEUR.

Hy speelt; wat zou hy zich veel anders onderwinden?
Hoewel hy weet 'er schoon zyn reek'ning by te vinden.
Hy maakt een Landheer, dien hy beet heeft, mooitjes kaal;
Een Kaerel, duivels dom, en ook niet min brutaal:
De Graaf, terwyl de vent al vloekt en tiert, ten teeken
Van zyn verlies, zakt maar zyn geld, doch zonder spreken.

PASQUYN.

Waarom keert gy zo ras?

LAFLEUR.

Om reden, denkt dat vry,

'k Wil weg. 'k Verzoek van u myn Paspoort.

PASQUYN.

Hoe! van my?

LAFLEUR.

Wel ja, by wien of ik toch beter slaags zou raken,
Dan by den Al-beschik van onze Meesters zaken? (wekt,
Hem zelfs te spreken, waar' zyn gramschamp slechts ver-
Dies voeg men zich by u, die hem tot Toek verstrekt.

PAS-

14 DE GLORIEUS, OF
PASQUYN.

Wel gy verwondert my! wat krygt gy in gedachten?
Men kan veel voordeel in des Graven dienst verwachten;
Waarom dan weg te gaan? zeg, wat 'er aan ontbreekt?

LAFLEUR.

't Is, om dat gy te veel, en hy te weinig spreekt.

LIZETTE.

Wel vrienden, dat 's wat nieuws!

LAFLEUR.

Gy zoudt het niet geloven;
Mejuffer; maar het is om my 't verstand te ontroven;
Men houdt my voor een Zot, is dat zo als 't behoort?
Myn Meester sprak my in drie maanden niet één woord.

PASQUYN.

Wat scheelt u dat?

LAFLEUR.

Wel hoe? zou my dat niet verscheelen?
Kan hy dus hand'len met zyn volk, en dat bevelen?
Als ik een dag by hem in zyn vertrek ben, word'
Ik nog niet waard geacht dat hy my eens beknort.
En 'k heb een Juffer, die ik diende, om hem verlaten...?
Die wilde dat men sprak, en deed zelf niet als praten.
Men was 'er steeds verheugd: want alle dagen plag
Ze op ons te kyven, al vóór 't kriecken van den dag.
Dat was vermakelyk!

LIZETTE.

Gy wilt dan zyn bekeven?

LAFLEUR.

Dat haat ik niet, als ik maar vry mag antwoord geven,
Dat noem ik spreken: maar hier leeft men zo wat heen
By onzen Heer de Graaf; men zeit 'er ja, noch neen:
Ook spreekt hy zelf geen woord. Ik zou veel liever wen-
schen

Te woonen by de slechtste en gierigste aller menschen,
Dan dus te leven, want al myn geduld is weg.
Ik, die op alle ding graag myn gevoelen zegg'...

Het

VERNEDERDE HOOGMOED. 15

Het zwygen doodme!... hoe! gy lacht? en ik wil zweeren;
Zo 'k hier nog langer woon, moet ik gewis creveren!

LIZETTE, tegen Pasquyn.

Ik fchep vermaak in hem om zyne eenvoudigheid.

LAFLEUR, builende.

Ik zweere u, dat ik u de waarheid heb gezeid.

PASQUYN.

't Is waar, myn Heer de Graaf wil dat zyn dienaars zwygen;
Maar deze grootsheid doet ons alles weêr verkrygen;

Goed eeten, wel gekleed, en zulks met geld gepaard...

LAFLEUR.

Ja maar, dat alles is voor my geen oortje waard.

LIZETTE.

De borst moet fpreeken, zal hy zich te vreden ftellen.

LAFLEUR.

Dat komt zwaarmoedigheid plag my voorheen te kwellen.

Ik woonde eens by een Heer, dien 'k nog beklagen moet;

Om dat de moord hem ftak; by hem hadde ik het goet;

't Is waar, dat juist by hem geen voordeel was te haalen;

Hy fchafte flecht, en was nog flechter in 't beraalen,

Men had 'er nooit profyt, des Winters, zo in ftorm

Als onweêr, liep ik vaak zo nakend als een Worm:

Maar 'k had hem lief. Waarom? hy kost me aan 't lagchen

Engaf me vryheid dat ik fprak in alle zaken. (maken;

Hy noemde my zyn' vriend, zyn' waarden gunfteling;

Wy leefden t'zamen als twee Broêrs, hoe 't ons ook ging.

Maar wat de Graaf belangt, die heeft my lang verdrotten.

Hy houd zich by zich-zelf geduurig opgefloten;

Hy 's altoos even ftuursch, en vol Hoogmoedigheid:

Is dat verdraagchelyk? zie daar; recht uit gezeid,

De drommel haalme, al was, 't dat hy me kon verryken.

Zo zou den dienst by zulk een' Meester my niet lyken.

PASQUYN.

Geduld; men zal zich dan gewennen naar uw ftaat;

Ook zal myn Heer in 't kort u fpreken, besternaat,

Verwagt een gunftig uur, en blyf: want gy moet weeten,

Dat

16 DE GLORIEUS, OF
Dat ik, die reeds by hem tien jaren heb versleten;
Hem nog niet spreken durf, dan op zyn woord of wenk.

LIZETTE, tegen Pasquyn.

'k Heb deernis met de borst, als ik zyn' staat bedenk.
Maak dat uw Heer hem spreekt, en niets hem houd verho-

LAFLEUR. (len.

Zie daar, twee woorden acht ik meer dan twee pistolen,

PASQUYN.

Ik zal myn best wel doen.

LAFLEUR.

Daar helpt geen bestdoen aan.

Men moet my spreken, of men moet my laten gaan:
Dies zegge ik u voor 't laast, daar by laat ik het steken,
Zo'k niets te antwoorden heb...dan zal ik vragend'spreken

VIERDE TOONEEL,

LIZETTE, PASQUYN,

PASQUYN.

'k Moet lagchen om Lafleur.

LIZETTE.

En ik beklag hem zeer;

De Graaf, uw Meester, is dan zulk een trotschen Heer?

PASQUYN.

Dat is myn tweede punt. Zyn staatkunde is in dezen,
Om altoos by zyn volk aanzienelyk te weezen;
Daar tegen sprekendende, acht hy zich te veel verlaagd;
En spreekt een knecht hem aan, die word sfraksweggejaagd.
Doch, op dat ik hem naar den eisch aan u verbeelde,
Hy is't verwaandste mensch dat vrouw Natuur ooit teelde.
Vol van verächtning voor die minder zyn als hy;
Ja zelf, by zyns gelyk voert hy een heerschappy.
Zo trotsch op zyn geslacht en Adel, zo verheven
Van inborst, dat hy nog te nedrig waant te leven.
Hy acht zich zo volleerd, dat hy in alle slag

Van

Van zaken oordeelt met een onbepaalt gezag.
Denkt dat nooit mensch hem in verdienften evenaarde;
Verachtende ieder, en houdt maar zich-zelve in waarde.
Kortom, de Eerzuchtigste der stervelingen, en
't Laatdunkenste gemoed dat ik ter Waereld ken.

LIZETTE.

Ha! ha! wat zullen wy nog lagchen.

PASQUYN.

Om wat reden?

LIZETTE.

Zyn hoogmoed, fierheid, waan, trotsch- en hovaardigheden
Zyn tegenstrydig met zyn Medeminnaars aart,
Die niet durft spreken, om dat hem de vrees bezwaart;
Die, als een Meisje, bloost van schaamte op iets te hooren;
En die, schoon dat hy Ryk en Edel is geboren,
Altoos vreesächtig is, en nedrig van gemoed,
En zyn beleeftheên steeds verkwist in overvloed.
Ja zelf al komt hem een der minste knechts ontmoeten,
Zo spreekt hy niet, dan met een heele reeks van groeten.

PASQUYN.

ô! Die verscheidenheid is gansch volmaakt. Misfchien
Dat wy daar nog van daag het onderscheid van zien.
Die Medeminnaar zal gewis Philiate wezen?
Eén opslag van myn Heers gezicht zal hem doen vreezen.

LIZETTE.

Uw trotsche Graaf zal ook wel Ryk zyn, naar ik gis?
Voor 't minst' hy schynt het wel.

PASQUYN.

De drommel neen! dat is

Hy niet. Dit maakt nog vaak een stuiting in zyn glorië;
Want all' zyn inkomst is, ... zo 'k heb een goê memorië...
Maar van een Pensioen, en van zyn Regiment:
Doch hy kan speelen, en is ook altoos gewent
Te winnen, daar door is 't, dat hy dus op kan steken.

LIZETTE.

Maakt gy fortuin by hem?

B

PAS-

PASQUYN.

Ja, door myn looze streken.
Hy is heel vry met my geworden door den tyd.
'k Bekyf hem dikwils, en dan grimlacht hy; de spyt
Maakt my dan stuursch en koel: dan leze ik hem de metten,
En dat al vry wat scherp. Door vyf, zes, Pistoletten
Komt hy dan weder en verzacht myn stuursch gemoed;
Dus, als ik boos ben, maakt zyn geld my weder goed.

LIZETTE.

Gy hebt my gansch voldaan. Doch gy moogt vry geloven,
Dus zal uw Meester zyn geluk weêr zien verstooven,
En maken zich wel haast verdacht by Izabell',
Indien hy niet verbergt zyn haatlyk naturel.
Zy is gemeenzaam van humeur, en ingetogen:
Hoogmoedigheid is onverschoonlyk in haare oogen;
En ondanks 't grote goed dat zy te wachten heeft,
Is zy in haar gesprek en omgang zeer beleefd,
Voorkomende, en toont van haar zedigheit veel blyken.

PASQUYN.

Zo dat myn Heer en zy malkand'ren niet gelyken?

LIZETTE.

Zo hy zich niet bedwingt, krygt hy van Izabell'
Gewis zyn Paspoort, zeg hem dat.

PASQUYN.

Dat laat ik wel...

LIZETTE.

Maar, 'k hoor gerucht. Het zal onze oude Meester wezen.
Ei laat me niet alleen.

PASQUYN.

Is hy dan zo te vreezen,
Die oude Ruiters?

LIZETTE.

Hy is vyf-en-vyftig jaar,
En noch verliefder of 't een jonge vryer waar?
En weêr Valerius zyn Zoon bezit te gader,
In tegendeel, de deugd en wysheid van een' Vader.

VYFDE

VYFDE TOONEEL.

LIZIMON, LIZETTE, PASQUYN.

Ha, benje daar? omhels my zoete kind, ik hou...
Maar hoe! gy vlucht?

LIZETTE.

Bewaar die liefde voor Mevrouw.

LIZIMON.

Ei, spot niet met my, foei, wees niet zo wispelturig.
Terwyl ik buiten was verlangde ik al gedurig
Om jou te zien. Ik liep... maar wat 's dat voor een knecht?
Hoe! hier zo beide alleen? die wagen gaat niet recht:
Ik wed, jy zult van hem jou niet afkeerig toonen.

LIZETTE.

Wy spraken van den Graaf, die hier is komen wonen;
Zyn' Meester.

LIZIMON.

Van dien Heer, die my is voorgesteld,
Om met myn Dochter...

PASQUYN.

Ja, myn Heer.

LIZIMON.

Dat is een Held,
Dien ik reeds by my-zelf tot Schoonzoon heb verkoren;
Men roemt hem zeer; en naar ik verder kwam te hooren;
Is hy een deugdzaam borst, van veel' hoedanigheên.
Maar, is hy wakker, vlug, wel-levend, ongemeen?
Want zie, dit alles wil ik aan myn Dochter geven.

PASQUYN

ô Ja! dus is hy; gy verbeelt hem net naar 't leven.

LIZIMON.

Heel goed; maar houd hy ook wat veel van spyze en drank?

PASQUYN.

ô! Die hem daar van spreekt, dien weet hy 't grooten dank!

Dat Proeffstuk toonde hy in Duitschland aan veel Heeren

LIZIMON.

Zie daar myn Man: Men moet den and'ren voort kasfeeren.

LIZETTE.

Philinte?

LIZIMON.

Ja. Hy tracht vergeefs my waard te zyn.
Hy doet een derde, of meer, klaar water in den wyn:
't Heugt my van lestend noch. Die laffe beuling maakte
Hier door, dat ik eens aan een felle buinpy'n raakte.
Een Waterzuiper tot myn Schoonzoon! neen, geenfins,
Hy krygt myn Dochter nooit, al was hy ook een Prins.
Hoewel men zal daar noch iets kluchtigs van beleven,
Om dat myn Vrouw haar wil aan hem ten Huwlyk geeven.
Weet zy niet dat ik ben de Voogd van 't huys? en daar
Monarch alleen, zo wel van Kind'ren als van haar?
Maar is zy t'huis?

LIZETTE.

ô Ja!

LIZIMON.

Jy zult aan haar ontdekken,
Dat zy van avond noch naar buiten moet vertrekken.

LIZETTE.

Waarom?

LIZIMON.

Om dat ik hier nu zelyver ben, daarom.
Een schoone vraag!

LIZETTE.

Moet zy...

LIZIMON.

Als ik van buiten kom,
Moet zy 'er weêr naar toe. Het is hier voor ons beiden
Te nauw, dies moeten wy ons van den and'ren scheiden,
Tot dat ons huis, het welk herbouwd word, ongemeen
Vergroot is, en met zyn vertrekken verr' van een;
Zo, dat wy onder een en 't zelfde dak wel slapen,

Maar

Maar dat my niemand in myn kamer kan begapen.

LIZETTE.

't Is wel, ik zal Mevrouw...

LIZIMON.

Neen; 'k hebje, zoete kind.

Nog iets te zeggen, blyf. En jy, vertrek, myn vriend.
Ga, zoek jouw Meester; want ik moet, voor alle zaken,
Zo 't mooglyk is, met hem wat nader kennis maken.

LIZETTE.

Zyn Meester komt straks weêr.

PASQUYN.

'k Verwagt hem hier, om aan...

LIZIMON.

Verwagt hem elders, en vertrek hier maar van daan!

ZESDE TOONEEL.

LIZIMON, LIZETTE.

LIZIMON.

Nu zyn we beide alleen; en al myn vergenoegen...?
Waar ga je?

LIZETTE.

Ik ga my by myn Meesteresfe voegen.

Zy roept my.

LIZIMON.

Dat 's niet waar.

LIZETTE.

Hoort gy het niet? wel hoor!

LIZIMON.

Neen zeker niet.

LIZETTE.

Ik wel; en 'k loop 'er ook naar toe.

LIZIMON.

'k Wil dat je blyft.

LIZETTE.

Dan kryge ik kyven.

LIZIMON

Ei, myn Schoone,
Wie zou dat doen? 'k Wil dat u elk ontzag betoone,
En my in u ontzie: en dat, zo als aan my,
Myn gansche Huisgezin u ook gehoorzaam zy.

LIZETTE.

Aan my? waar denkt gy om?

LIZIMON.

Voorzeker, myn Prinsesfe:
Ik maak u van myn hart en goed'ren meesteresfe.

LIZETTE.

Die taal is duister, ik versta geen enkel woord.

LIZIMON.

'k Zal my ontdekken. Wyl uw Schoonheid my bekoort,
Hebbe ik besloten om eens uw fortuin te maken:
Doch op dat wy het best van elk ontflagen raken,
Zal ik u elders doen logeren grootsch en breed.
Daar ik 'dan 's avonts kome, en heim'lyk met u eet.
'k Zal u voorzien van Knechts en Maagden na genoegens,
Zo treff'lyk uitgedost als ooit bedienden droegen;
Van kostelyk gewaad, wiens pracht u maakt ge-ëerd,
Kortom, gy krygt van my al wat uw hart begerd:
Hebt gy me nu verstaan?

LIZETTE.

Genoegzaam.

LIZIMON.

En myn reden;
Gelove ik, stellen u ook wonder wel te vreden?
Wat antwoord gy hier op, myn Schoone?

LIZETTE.

Dat ik my
Op die voorstelling nog niet uiten durv', ten zy
Ik eerst raadpleege met een Dame die 'k beminne,

LIZIMON.

Wie mag dat zyn?

LIZETTE.

Dat is Mevrouw, uw Gemalinne.

LIZIMON.

Wat duivel! met myn Wyf?

LIZETTE.

Wel ja: dunkt u dat vreemd?

Zy is 't die myn belang het meest ter harten neemt;
 En 'k twyffel ook niet, of 't zal haar veel blydschap geven,
 Dat ik aanvaarde zulk een vergenoeglyk leven.

LIZIMON.

Spot jy 'er mee?

LIZETTE.

Ik moet, om alles te onderstaan;

Met myn Meestresse en met uw Zoon my ook beraên.
 Dees drie, u daar genoemd, en zeer gesticht, zou 'k denken,
 Door deze uw gunst, daar gy een Weez' mee wilt beschen-
 ken,

Verheugen zich gewis, als gy, met my de hand
 Te bieden, dus u zelf verwekt een eeuw'ge schand';
 En als ze uw goedheid met uw jaaren zich vermeêren,
 Door my te Kameren, en hen te ruïneren.

LIZIMON.

Begryp je 't zo?

LIZETTE.

Gewis. Dies laat my ongeschend,
 En maak dat gy uw Volk hierna wat beter kent.
 Een hart, als 't myne is, zal de Rykdom steeds verachten;
 Indien het naar 't bezit dus eere loos moet trachten.

LIZIMON, haar aanvattende:

ô! Wyl noch liefde, noch aanbieding, noch gevly
 Hier iets vermag, wil ik...

LIZETTE.

Help, help! men sta my by

LIZIMON.

Karonje! zoekje my een schandvlek aan te wryven?

DE GLORIEUS, OF
ZEVENDE TOONEEL.

LIZIMON, VALERIUS, LIZETTE.

VALERIUS.
Wat let myn Vader?

LIZIMON.
Niets. Gy kunt maar binnen blyven.
Wat hebt gy hier te doen?

VALERIUS.
Ik hoorde een zo verbaast
Geschreeuw, dies kwam ik, gansch ontfeld, hier inder haast
Naar toegelopen.

LIZIMON.
ô! Die moeite is overbodig.
Lizette is my genoeg.

VALERIUS.
Maar...
LIZIMON.
Gy zyt hier niet nodig.

Vertrek.

VALERIUS.
'k Verlaat u niet in zulk een ongeval,
Eêr ik verzekerd ben. Ga heen, Lizette, ik zal
Wel passen op myn Heer, ei ga, wil zonder toeven
Myn Moeder roepen.

LIZIMON.
Beul! waar toe zou dat behoeven?
LIZETTE.

Ik ga.

LIZIMON.
Neen, blyf: maar gy, vertrek op staande voet!

VALERIUS.
Wel, zo dat stillen kan de drift van uw gemoed,
Dat zy dan blyve: doch ik zweere u daar beneven,
Dat ik in dezen staat geensints u zal begeven.

Gy

Gy zyt te veel ontdaan. Uwe oogen staan als vuur!
Ik vrees voor kwaad gevolg. Ei zoek toch voor een uur
Of twee wat rust? gy zyt vermoeid...

LIZIMON.

My noch te tergen!...

VALERIUS.

Gy moet uw' Ouderdom, myn Heer, zo veel niet vergen.
Zal ik een Doctor...

LIZIMON.

Zwyg, verrader! 'k zal hier na

Jou dat betalen.

ACHTSTE TOONEEL.

VALERIUS, LIZETTE.

N LIZETTE.
u, nu ziet gy 't zelf.

VALERIUS.

ô Ja;

Hy word in zyn bestaan hoe langer hoe verwoeder.
Wat voorbeeld voor een Zoon! wat hartszeer voor myn
'k Verwonder my niet meer dat haar gesteltenis (Moeder!
Haar al 't gezelschap doet verlaten; want zy is
Hierom gestadig met zwaarmoedigheid omgeven,
Die haar in eenzaamheid verslyten doet haar leven.

LIZETTE.

Voor my, 'k wil hier van daan.

VALERIUS.

Neen blyf, wyl ik voor al;

Wat u ooit hind'ren kan, u wel beschermen zal.

LIZETTE.

Zulks weet ik wel, maar toch ik wil van hier vertrekken.

VALERIUS.

Denkt gy niet dat my zulks tot droefheid zou verwekken?

Ja, zo gy ons begeeft, ik sterf van smart en druk!

Gy weet myn oogmerk.

LIZETTE.

Ja, 'k weet dat gy myn geluk
 Mischien bevordren zoudt, maar 't lot stelt zich hier te-
 Onze ongelyke staat maakt my te zeer verlegen. (gen:
 Het is een Huwlyk welgegrond daar ik naar tracht,
 Dat gy me toe staat; maar dat ik vergeefs verwacht;
 'k Zie yder oogenblik myn hoop hier toe vervlogen.
 Uw vrienden zyn te ryk, 't geluk, door dat vermogen,
 Moet u doen trachten naar verhevener party.
 Merk op het onderscheid eens tusfchen u en my.

VALERIUS.

De Min maakt ons gelyk. Myn ziel, verheugd van binnen.
 Vindt wat zy wenscht in u.

LIZETTE.

Maar denk met ryper zinnen,
 'k Ben arm, en weet niet wie myne Ouders zyn geweest.

VALERIUS.

Bevalligheid, verftand, liefdadigheid en geest,
 Zyn en uw fchatten, en uw tytels, en uw vrinden.

LIZETTE.

Uw Vader zal my nooit met u in d' Echt verbinden.
 Gy vleit u des vergeefs.

VALERIUS.

Hy zal daar toe zyn ftem

Wel geeven.

LIZETTE.

Hy zal niet.

VALERIUS.

Dan zal ik buiten hem,

In 't heim'lyk u...

LIZETTE.

Neen, neen; laat die gedachten varen.
 'k Zeg nog, 'k zoek nooit dan op een vasten grond te pa-
 En niet aan 't los geval... (ren.

VALERIUS.

Ei, ftaak uw vrees in 't end'...

Wat

Wat zoekt die Grysaart hier?

LIZETTE.

Hy is me wel bekend.

Hoe nedrig hy u schynt, zyn dcugd maakt hem verheven.

Hy 's de eenigste die my nog overig is gebleven.

Hy heeft twee jaaren lang my als een trouwe vriend,

Gevoelig om myn smart, met raad en daad gediend;

En ondersteunt my nog in 't geen ik onderwinde,

Zo dat ik steeds in hem een trouwe leidsman vinde.

Laat ons een oogenblik alleen.

VALERIUS.

Met al myn hart.

'k Zal by myn Zuster gaan, daar 'k u verwacht met smart.

NEGENDE TOONEEL.

LIKANDER, LIZETTE.

LIKANDER.

'k Zie u dan eind'lyk weêr; en onze komst te zamen
Verblyd my op het hoogst'.

LIZETTE.

En ik, ik moet my schamen,

Dat gy me in dezen staat ontmoet.

LIKANDER.

Hoe dat?

LIZETTE.

'k Beken;

Ik wil 't verbergen...

LIKANDER.

Wat?

LIZETTE.

Dat ik hier dienstbaar ben,

LIKANDER.

Wat hoor ik, Hemel! hebt gy 't klooster dan begeven;

Dat ik niet wist, om dus verächtlyk hier te leven!

LIZETTE.

Voorheen kwaamt gy daar vaak om my uw hulp te biên;

Maar

Maar sedert een'gen tyd hebbe ik u niet gezien,
 Ook is myn Moeder dood, en dus berooft van vrinden;
 Zag ik my zonder hoop van u ooit weêr te vinden.
 Geene uitkomst was 'er voor my ovrig in 't begin.
 De Dochter dezès huis, in 't Klooster myn vrindin,
 Doch nu myn Meesteres, wierd met myn smârt bewogen,
 Zo datze op 't punt van haar vertrek uit mededogen
 My aanbod om my meê te nemen, als zy deedt.
 Zy zwoer my dat ik, tot verlichting van myn leed,
 Eêr Speelgenoot van haar, dãn Dienares zou wezen:
 Ik nam de aanbieding aan, en liet me 'er toe belezen,
 Niet zonder 't storten van veel tranen in myn druk.
 Myn lot heeft zulks gewilt: zie daar myn ongeluk.

L I K A N D E R.

ô Wreed' fortuin! maar houdt men ook in later tyden
 Aan u zyn woord?

L I Z E T T E.

ô Ja!

L I K A N D E R.

Dat kan my nog verblyden,
 In dit bedroefd geval, 't geen ik wel had belet,
 Zo niet myn zwakheid my de voet had dwars gezet
 Omtrent zes Maanden, zynde in een verre afgescheide
 Verblyfplaats, daar ik steeds een moeilik leven leidde.
 Maar acht gy thans uw' staat gelukkiger myn kind?

L I Z E T T E.

Zo veel men 't in den dienst eens anders zich bevindt.

L I K A N D E R.

Helaas!

L I Z E T T E.

Gy zucht? en my, hoe my de rampen drukken,
 Een onbekende hoop vleit me in myne ongelukken;
 Ik wist tot heden nog van geen zwaarmoedigheid.

L I K A N D E R.

Uw hoop is wel gegrond. De tyd, zo lang verbeid,
 Kan haast verschynen. 't Los geval, dat lang verbolgen
 Op u was, is vermoeid u langer te vervolgen.

Maar

Maar zeg my eens, met wien gy flus waart in 't gesprek?

LIZETTE.

't Was met de Zoon van 't huis. Zo 'k u zyn deugd ont-
Gy zult hem achten. (dekk',

LIKANDER.

Hy is dan uwe achting waardig?

Gy bloost.

LIZETTE.

Wie, ik? hoewel houdt gy 't voor onrechtvaardig,
Hem recht te doen?

LIKANDER.

Hy 's jong, hy 's welgemaakt, en daar

En boven ryk, hy ziet u dikwils?

LIZETTE.

Dat is waar.

LIKANDER.

En gy zyt jong en schoon, onkundig zulks te myden;
Zie daar de klippen die de Deugd doen schipbreuk lyden!

LIZETTE.

'k Verzeker u myn hart is eedler dan myn staat.

'k Heb deugdzaamheid in zulk een tydgewricht te baat.

LIKANDER.

Dat hoop ik. Maar wat deed die Jonkman aan u weeten?

LIZETTE.

Hy heet Valerius.

LIKANDER.

Hoe dat hy ook mag heeten

Is my om 't eeven: geef toch geen verkeerd bescheid.

'k Wensch onderricht te zyn, wat hy u heeft gezeid?

LIZETTE.

Dat hy my minde.

LIKANDER.

Is dit het al?

LIZETTE.

ô Ja.

LIKANDER.

Myn harte

Ge-

Getuigt my dat gy veinst.

LIZETTE.

Dat woord verwekt my finarte!
Wel aan, om dan niet meer te veinzen, weet dat hy
My aanbod heimelyk te Trouwen.

LIKANDER.

Hoe zoudt gy
In 't heimelyk... zie toe: hy tracht u te misleijen.

LIZETTE.

Neen, 'k sta u daar voor in. Doch verr' van my te vleijen
Met zulk een Huwelyk, zo weigerde ik zyn hand,
Indien zyne Ouders ook daar in niet stemden; want
Ik weet zy zullen dit toch nimmermeer begeeren.
En om die schand' te ontgaan, myn Heer, wil ik u zwee-

ren,
Dat ik van avond noch zyn byzyn zal ontvliên,
En maken dat wy nooit malkander weder zien.

LIKANDER.

Het is een lot min wreed, ô Dochter edeläardig!
Dat u te wagten staat. Wyl ik een proef, roemwaardig,
Van uw voorzichtigheid en van uw deugd verkreeg,
Moet ik ontdekken 't geen ik u tot noch verzweg.
Gy moogt naar 't Huwelyk met Valerius vry trachten,
En ook zyns Vaders stem tot deze trouw verwachten.

LIZETTE.

Wie, ik, myn Heer?

LIKANDER.

'k Zeg meer, zy zullen dit verbond
Zich reek'nen tot geluk, en haken naar die stond
Die u veréenen zal; te meer als hen zal blyken,
Dat gy in Adeldom voor niemand hoeft te wyken.

LIZETTE.

Gy spot met my. Waarom heeft dan myn Moeder tot
Haar' dood toe, steeds voor my verborgen dit myn lot?
Leeft dan myn Vader nog?

LIKANDER.

Ja, hy is nog in 't leven;
Hy

Hy mint u, en hoopt u daar blyken van te geeven.

LIZETTE

Waarom my dan zo lang verlaten?

LIKANDER.

Daar van zult

Gy t' zyner tyd de reën eens weeten. Neem geduld,
En blyf, tot dat gy hem hier zelf zult zien en hooren;
Doch zwyg van alles.

LIZETTE.

Ik, uit Edel bloed geboren?

Ach! ik geloof u niet, ten zy gy dit, myn Heer,
Wat nader my ontdekt.

LIKANDER.

Ik zegge u des niet meer.

Om all's te weeten moet ge uw Vaders komst verbeiden.
Maar zegt my eens, vóór dat wy van malkandren scheiden,
Of zeek're Graaf hier woont?

LIZETTE.

Ja, sints een Maand of drie.

LIKANDER.

'k Moet hem eens spreken.

LIZETTE.

Ach! doe dat niet; ik voorzie

Dat hy u ook al meé zal hand'len als onwaardig;
Want hy is my verbeeld hoogmoedig, trotsch, hovaardig.
Hy zal u hoonen, als...

LIKANDER.

Ik weet in dit geval

Een middel, dat hem wel terstond verneed'ren zal.
Vaar wel. Maar denk dat een geboorte, hoe verheven,
Noch schooner luister krygt door deugdelyk te leven;
Dies, wyl u 't wreede lot van goedren heeft ontbloot,
Zyt ryk in deugden, dus trotsfeert men allen nood.

Einde van het Eerste Bedryf.

T W E E-

DE GLORIEUS, OF
TWEEDE BEDRYF.
EERSTE TOONEEL.

LIZETTE, *alleen.*
 'k **W** weet niet, of ik my moet verheugen of bedroeven?
 Ik vrees Likander heeft my trachten te beproeven
 Door dit geval. Helaas! 't geen hy my heeft gezeid,
 Voel ik dat alteveel myne eige-liefde vleit.
 Nochtans hoe meer ik my aan 't onderzoek verbinde,
 Hoe min waarschynlykheid ik in zyn reden vinde.
 Zou hy uit spotterny my wel... maar neen hy is
 Daar te Edelmoedig toe... en echter dit 's gewis:
 Hy wil dat ik door fiere en moedige gedachten,
 My-zelve hooger dan Valerius zal achten,
 Dit, aangemoedigt door een valsche en ydle waan,
 Dacht hem het veiligste om myn min te doen vergaan.
 Ja, dit 's maar al waar. Dit kan my overtuigen.
 Zie daar myn grootsheid voor myn' eersten staat weêr bui-
 Zie daar myne ingebeelde en ydle vreugd betoomd; (gen,
 Lizette uw Ryk heeft uit, en gy hebt slechts gedroomd,
 Dies word ge wederom Lizette als van te vooren.
 Verschillig denkbeeld, ach! wat is my nog beschooren?

TWEEDE TOONEEL.

VALERIUS, LIZETTE.

VALERIUS.
 'k **Z**ou u lang wachten... maar wat doet ge alleen hier
 LIZETTE. (dus...
 Ik mymer.

VALERIUS.
 Ik geloof die grysaart, die hier flus
 Geweest is, heeft u iets gezeid, dat u te ontvreden,
 En droevig maakt.

LIZETTE.

Geenzins.

VALERIUS.

Wat zyn dan toch de reden

Van deze uw mymery?

LIZETTE.

Een voorval dat geheel

My moest verblyden, doch dat my in tegendeel

Bedroeft.

VALERIUS.

Dat voorval, ik beken 't, is wonderbaarlyk!

LIZETTE.

Wen ik het u ontdek, ik weet dat gy my waarlyk

Onnozel achten zult; en echter kon dit stuk

Wel een uitwerkzel zyn van wysheid en geluk.

VALERIUS.

Verklaar my dan 't geheim dier zaak, om licht te krygen.

LIZETTE.

Dat 's my verboden; doch ik kan voor u niet zwygen,

Ik ondersteun met moeite een' last die my bezwaart.

VALERIUS.

Ik bid, verwerp dien last die zo veel moeite u baart.

LIZETTE.

Dit middel is wel best, hoewel ik laat het blyven,

Om dat ik vrees dat gy den spot met my zult dryven.

VALERIUS.

Dat zweer ik u van neen.

LIZETTE.

Myne onkunde in 't beleid;

Of liever, zo gy wilt, myne onbedachtzaamheid,

Is de oorzaak die my tot deez' voorzorg kan verplich-

tèn;

Maar toch, gy kunt my van een twyffeling verlichten,

Die my inwendig kwelt.

VALERIUS.

Laat hooren of ik daar...

C

L 1-

LIZETTE.

Men heeft aan my ontdekt... doch eêr ik my verklaar,
Sta toe, Valerius, dat 'k u eens ondervraage:
Zeg my eens ongeveinsd, indien ik u behaage,
Of ook door myn gelaat een zeeker teeken zweeft,
Het welk de opvoeding en geboorte aan iemand geeft?
Acht gy de trekken van myn wezen, taal, manieren,
Bekwaam om een Perzoon van Adel te versieren?

VALERIUS.

Eens Minnaars oordeel op dat punt is vry verdacht:
Doch wat heeft my in dat gevoelen ooit gebragt?
Uw Rykdom of geboorte? ô neen, het zyn de trekken
Uws wezens, die aan elk uw edel hart ontdekken.
Ik zucht, u ziende in een' zo nederigen stand;
Doch 't nootloot wil vergeefs uw staat verbergen: want,
Schoon niet uwe afkomst dit gevoelen kan versterken,
Wyl die verborgen is, elk kan genoeg bemerken,
Door zeeke deftigheid, die uw gelaat vertoont,
Dat een doorluchte ziel in uwen boezem woont.

LIZETTE.

Uw taal is vleijend. Doch mag ik uw woord vertrouwen?

VALERIUS.

Geloof me op 't woord van eer.

LIZETTE.

'k Zal dan voor waarheid houwen,
Valerius, het geen men heeft aan my gezeid,
Wyl uw getuigenis dien grond nog vaster leit.
Door zeek're reden, of wel door onnutte zorgen,
Genoodzaakt, heeft men lang myn' staat voor my verborgen,

Doch nu ontdekt: 'k heb de eer, dat ik ben voortgebragt
Uit een doorluchtig Huis en Adelyk geslacht;
Indien men my niet heeft misleid of voorgelogen.

VALERIUS.

Neen: 't is de waarheid, en men heeft u niet bedrogen,
Dat durf ik zweeren,

LIZETTE, *lagchende.*

Dan is 't wel.

VALERIUS.

Hoe juist myn hart!

Bekorelyke Liz... de vreugd maakt my verward.

'k Weet naauwlyks hoe ik u moet noemen!

LIZETTE,

Wil bedaaren,

Myn Heer, en deze vreugd noch een'ge dagen spaaren.

VALERIUS.

'k Bid, zo gy my bemint, dat gy uw vreezen staakt;

Geloof staat aan het geene u is bekend gemaakt,

En toelaat dat myn liefde u koom' het eerst begroeten;

En, om uw' staat verblyd, zich werpe aan uwe voeten.

LIZETTE.

Rys op Valerius. Gy maakt my gantsch beschaamd.

VALERIUS.

Dat gy myn Zuster dient is iets dat niet betaamt,

En ik beklaag me alreeds, dat ik, in zulks te ontdekken,

Zo traag ben, om voor u haare achting op te wekken.

'k Zal ook myne Ouders dit straks kenbaar maaken: want...

LIZETTE.

Zie daar nu, myn geheim in een zeer goede hand!

De ontdekking van myn' staat is my wel 't meest van allen

Verboden! des zo gy u laat een woord ontvallen,

Zult gy, wel verr' van my een dienst te doen...

VALERIUS.

Wel aan,

Ik zal dan zwygen, en al wat ik kan bestaan.

Dies vrees niet.

LIZETTE.

Zagt, ik zie uw Zuster Izabelle.

DERDE TOONEEL.

IZABELLE, VALERIUS, LIZETTE.

VALERIUS, *lopende Izabelle te gemoet.*
Gedoog, myn Zuster, dat ik u wat nieuws vertelle.

LIZETTE, *bem weêrhoudende.*

„Is dat nu myn verzoek volbracht? dat gy zo dra...

VALERIUS.

De vreugd verwacht myn brein. Vaar wel, mafceur, ik ga.

IZABELLE.

Gy gaat! ik dacht dat gy my zoud wat nieuws doen weten.
 Wat is 't, myn Broeder? Spreek.

VALERIUS.

Niets... 't is my reeds vergeten,

IZABELLE.

Spot gy 'er meê? ... nu kom, ontdekt het my.

LIZETTE.

„Ga heen!

VALERIUS, *beengaande en wederkeerende.*

Heb voor Lizette thans wat meer ontzag, om reên.

IZABELLE.

Om welke reên?

VALERIUS.

Om dat die Juffer... ik wel zeggen,
 Lizette, recht heeft zulks te vord'ren, Izabel,
 Van u, van my, ja van ons allen; om... vaarwel.

VIERDE TOONEEL.

IZABELLE, LIZETTE.

IZABELLE.

Wat of ik denken moet van zyn verwarde reden?
 Hoe merkt gyze aan? my dunkt, het zyn uitsporigheden.

LIZETTE.

Dat dunkt my ook.

IZABELLE.

Dit nieuws komt my heel onverwacht.

Hoe! ik ontzag voor u? die reên zyn my verdacht.

Weet gy wat ik gelove, om eens recht uit te spreken.

LIZETTE.

Wel?

IZABELLE.

Dat myn Broeder u bemint? ... ja, ja; het teeken

Der waarheid merk ik klaar aan uw verlegentheên!

LIZETTE.

Ik stel het was zo: zou 't een misdaad zyn?

IZABELLE.

o Neen.

LIZETTE.

't Is waar, hy zegt het wel, dat ik hem kan behaagen;
Maar ik geloof het niet.

IZABELLE.

Waarom? ...

LIZETTE.

't Zyn zotte vlaagen

Eens Minnaars, die door zoet gevele ons vaak verblint;
Elks hart te winnen zoekt, doch geen daar van bemint.

IZABELLE.

Myn Broeder is niet van de zulke, die steeds poogen

Elks hart op te offren aan hun ingebeeld vermogen.

Ik ken zyn Vroomheid, en weet zyn oprechtigheid,

Zo dat hy u gewis de waarheid heeft gezeid.

LIZETTE, *blymoedig.*

Zou 't waar zyn?

IZABELLE.

Ja. Maar 'k zie, dat woord kan u verblyden,

Nublykt de zaak my klaar; nu kunt gy 't niet ontfryden,

Schoon ge u onnozel houdt; 't geheim is uitgelekt,

Wyl ik den grond van uw gedachten hebbe ontdekt.

LIZETTE.

Wat hebt gy toch ontdekt.

IZABELLE.

Myn Broeder is uw Minnaar;
 Gy hem genegen; hy reeds van uw hart verwinnaar;
 Want uw Grootmoedigheid kost niet ondankbaar zyn.

LIZETTE.

Ziehier de zaak. Hy zeide, als ik niet was, die 'k fchyn
 Te wezen, dat hy zich dan zou gelukkig noemen,
 Als hy op myn bezit en Wedermin mocht roemen.

IZABELLE.

En verder?... hoe gy suft! ei, spreek maar onbevreesd.
 't Geheim myns harten is u steeds bewust geweest,
 Dierhalven tracht nu ook myn voorbeeld na te streven,
 En zeg my wat gy hem ten antwoord hebt gegeven?

LIZETTE.

'k Antwoorde hem...

IZABELLE.

Vaar voort.

LIZETTE.

Dat ik het my tot Eer
 Zou reek'nen, als ik hem behaagde.

IZABELLE.

En wat nog meer?

LIZETTE.

Niets meer.

IZABELLE.

'k Geloof u dan. Doch iets komt my bezwaaren:
 'k Vrees dat uw beider liefde u ongeluk zal baaren.

LIZETTE.

Gy hebt uw denkbeeld en het onze hebben wy.
 Dies bidde ik zorg niet voor uw Broeder, noch voor my,
 Stel u gerust. Laat ons het hier by laten steeken,
 En ondertusfchen eens, van 't geene u aangaat, spreken.

IZABELLE.

Zeer garen.

LIZETTE.

Van myn hart is u den staat bekend,
Nu eens gesproken van het uwe. Dat 's gewent,
Onrustig, kies in keur, zich aan veranderingen
Ten prooy te geven: Kan 't zich-zelve nu bedwingen?
Hoe houdt het zich?

IZABELLE,
Niet wel.

LIZETTE.

Daar ben ik om verblyd.

Is 't ook verliefd?

IZABELLE.

ô Ja, Lizette, ik ben het kwyt,

't Behoort een ander toe.

LIZETTE.

Ei wat!

IZABELLE.

Ik durf het zweeren.

LIZETTE.

Neen, neen, ik zou daar op geen' Eed van u begeeren;
Schoon ik het niet geloof.

IZABELLE.

Waarom niet?

LIZETTE.

Om dat gy

Zo iets bezit, het geen, ondanks uw liefde, aan my
Het tegendeel vertoont. De Graaf, dien gy op heden,
Naar 'k merk, bemint, is wel gemaakt van lyf en leden,
Heeft veel verdiensten; maar gy hebt hem noch niet lang
Gekend, niet veel gezien, en daarom ben ik bang,
Dat hy u zal om de eene of andre fout verveelen,
Als gy hem beter kent.

IZABELLE.

Neen: hy 's in alle deelen

Beminn'lyk, en myn oog vind hem geheel volmaakt;
Zo dat myn hart alreeds myn voor'ge kiesheid vraakt;

En hem verzekert van myn gunst. Ik vind geen reden
Van fouten in hem, dan te weinig tederheden.
Hy ziet my zelden.

LIZETTE.

Dat's een teeken van verstand.

Die zich doet wenschen, doet zich lang beminnen: want,
Die ons te dikwils ziet zal ons te ras mishagen.

IZABELLE

Altoos weet ge iets tot zyn verschoning voor te dragen.
Maar vindt gy ook in hem dan geen gebreken?

LIZETTE.

Neen:

Zelf niet de minsten.

IZABELLE

Des te beter is 't.

LIZETTE.

Ik meen,

Zo hy gebreken had, dat gy die ras zoudt merken,
En 't was des te erger. Maar wat poogt gy uit te werken?
Zoeekt gy een Man die geen gebreken heeft? gewis
Dat ware een Phenix, die 'er niet te vinden is.
En wyl uw oog den Graaf volmaakt vindt in 't beschouwen,
Geloof uw hart, wil dat voor uw Orakel houwen;
Stel uw verstand ter zy: zo hy in deze zaak
U al bedriegt, 't geschied ten minsten met vermaak.
't Is menigmaal het best zich-zelfen te verblinden,
Om door een dooling eens een groot geluk te vinden.

IZABELLE.

Wel aan, ik zal uw raad dan volgen.

LIZETTE.

Heb geduld,

Ik weet dat gy 't my nog hierna bedanken zult,
Maar hoe zult gy u by Philinte nu gedraagen?
Hy kon u certyds meê al eenigzins behaagen.

IZABELLE.

Zyn byzyn strekt my thans een dodelyk verdriet.

't Is

't Is waar dat ik hem acht', maar ik bemin hem niet.
 Wat Juffer zou 'er in zyn byzyn kunnen duuren?
 Zyn onderhoud bestaat in buiging, zotte kuuren,
 En stil te zyn alleen: en zo hy dan al spreekt,
 Zo brengt hy reden voort daar alles aan ontbreekt.

LIZETTE.

Hy komt.

IZABELLE.

Wat wil hy hier...

LIZETTE.

Ey wil hem dit verschoonen.

Hy wil u 't Orgineel van zyn gedrag vertoonen.

VYFDE TOONEEL.

PHILINTE, IZABELLE, LIZETTE.

M PHILINTE, *makende eenige Complimenten.*
 Mevrouw... Ik vrees dat ik u lastig wezen zal.

LIZETTE, *tegen Izabelle.*

„Hy vordert in de kunst. 't Waarzeggen kan hy al.

IZABELLE.

Een Heer als gy...

PHILINTE, *verdubbende zyn Complimenten.*

Gy hebt, Mevrouw, wel dubbele reden.

Zo 'k u verveel, ei, strafmyn buitensporigheden.

IZABELLE, *ook eenige Complimenten makende.*

Myn Heer!...

PHILINTE.

Gebie dat ik vertrekken moet; deze eer...

IZABELLE.

Van myn beleeftheid moet gy beeter denken, Heer.

PHILINTE, *&c.*

Zo waar, gy zoudt...

IZABELLE.

Wilt gy dat ik uw komst belette;

Daar 'k achting voor u heb . . . , nu help me wat Lizette.

LIZETTE, *na eenige nygingen.*

Gelieft myn Heer niet wat te zitten?

PHILINTE, *met een levendigheyd.*

Wat is dit!

Zoude ik gaan zitten eêr Mevrouw noch zelve zit?

't Waar nutter op myn kniën . . .

LIZETTE, *tegen Izabelle, haar ook een stoel gevende.*

„ Nu zeg hem 't een of 't ander.

IZABELLE.

„ 'k Weet niets.

LIZETTE.

„ Die zamenpraak is treffelyk! malkander

„ Stilzwygend aan te zien. Myn Heer, 'k zie dat gy niet Vrymoedig spreken durft, om dat gy my hier ziet, Dies zal ik liever gaan.

PHILINTE, *haar wederhoudende.*

Neen, blyf. Waarom geweeken?

Ik kom my hier alleen verwond'ren zonder spreken.

LIZETTE.

Gy vergenoegt u dan te spreken door 't gezicht?

PHILINTE.

Ja, dat verveelt my nooit.

LIZETTE.

Die taal is veel te ligt.

Spreek liever door uw' mond.

IZABELLE, *tegen Lizette.*

„ Hoe zal ik met hem leven?

LIZETTE.

„ Wel ondervraag heme eens, ligt zal hy antwoord geeven.

IZABELLE, *na zich een weinig bedacht te hebben.*

Wat is 't voor weêr, myn Heer?

LIZETTE.

„ Gewis, die zaak is teêr!

PHILINTE.

Zo waar, . . . Mevrouw . . . het is van daag bekoorlyk weêr.

IZA-

IZABELLE.

Zo waar, myn Heer... het is my lief.

LIZETTE.

My van 's gelyken,
Zo waar... Maar hoe! al weer dus stil te zitten kyken?
„Wie moet om dat gesprek niet lagchen in zyn geest!

IZABELLE.

Myn Heer hebt ge onlangs in de Schouwburg ook geweest?

PHILINTE.

ô Ja, Mevrouw, ik heb het nieuwe Spel zien spelen.

IZABELLE.

Wel hoe geviel het u? vondt gy 't in alle deelen
Wel naar uw zin? wat dacht u van de vaerzen, en
De schikking van het Stuk?

PHILINTE.

In waarheid ik beken,
'k Ben des onkundig; maar ik zag 'er twee drie Heeren,
Die wisten 'er al vry wat op te Critifeeren.

LIZETTE.

Berisping, zaid men, is noodzaaklyk.

PHILINTE.

Dat is waar.

't Berispen is ook ligt, maar toch 't verbeetren zwaar.
Wie is in staat dat hy 't Gemeen in alle deelen
Voldoen kan? Want daar zal of dit of dat aan scheelen,
En myn 's bedunkens moest... Maar hoe, gy word zo bleek!
Mevrouw wat scheelt 'er aan?

IZABELLE.

'k Heb pyn in 't hoofd.

PHILINTE.

Ei, spreek,

Indien ik u verveel, ik zal terstond vertrekken?

IZABELLE.

Neen, blyf: want zulks kan my tot geen verligting strekken.

PHILINTE.

Ach! welk een goedheid!

IZA-

IZABELLE.

't Is het best dat ik vertrek,
Opdat ik u niet tot kleinmoedigheid verwekk'.

PHILINTE.

Vergun my de eer dat ik u binnen moog' geleiden.
Ach! welk een spyt, dat wy dus schielyk moeten scheiden.

Tegen Lizette.

Ik blyf om u een woord...

LIZETTE.

Zo waar, 'k worde ook niet wel.
Sta toe, myn Heer, dat ik myn Meesteres verzell';
Myn plicht gebied my dat ik my moet by haar voegen.
Myne onbeschaafdheid wekke in u geen ongenoegen.
Philinte haar de hand gevende, leid haar binnen.

ZESDE TOONEEL.

PHILINTE, *alleen.*

Die hoofdpyn kwam al ras... maar 't is myn eigen
Want myn timiditeit bragt haar in ongeduld: (schuld,
En deze lafheid, die ik nimmer kan verwinnen,
Maakt my belagchelyk, dat kan ik wel verzinnen.
Rampzalige als ik ben! Waarom bezit ik niet
Die onbeschroomdheid die men in veel Jonkmans ziet?
Die zich by 't Jufferschap vrymoedig weet te dragen,
Zal ongetwyffeld haar wel 't allermest behaagen.

ZEVENDE TOONEEL.

PHILINTE, JASJE.

JASJE.

Myn Heer, behoort dees brief aan u niet?

PHILINTE, *na dat hy 't opschrift gelezen heeft.*

Neen: maar aan
Den Graaf, gy hebt maar in het naast vertrek te gaan.

JAS-

JASJE.

Verfchoon myn misflag, Heer.

PHILINTE, *eenige Complimenten makende.*

Myn Heer, daar's niets misdreven.

„'t Is aan den Grave dat men my wil overgeven.

„Hoewel haar Moeder zal daar nimmer toe verstaan,

„Ik moet haar spreken eêr ik hier nog ga van daan.

ACHTSTE TOONEEL.

JASJE, PASQUYN.

Hou, Dienaars van den Graaf!

JASJE.

PASQUYN, *met een stuursheyd.*

Wat valt 'er te beschikken?

JASJE.

„Dat is een stuursch gezicht, daar zou een mensch voor

PASQUYN. (schrikken!

Nu spreek!

JASJE.

Zyt gy Pasquyn?

PASQUYN.

Die ben ik inderdaat.

Maar weet ook, dommenbloed, dat, by een Man van staat,
Het woordje van myn Heer de mond niet zal verslyten.

JASJE.

(ten.

Myn Heer ik ben beschaamd. Myn domheid kan my spy-
Ik wist niet dat men u hier noemen moest, myn Heer,
Maar 'k ben verblyd om dat ik beeter van u leer.

PASQUYN, *met een ernstig wezen.*

Genoeg hier van. Zeg maar uw boodschap, niet te teemen

JASJE.

Zoudt gy wel, Heer Pasquyn, de moeite willen neemen,

En geven dezen brief uw Meester?

PASQUYN.

Geef. Van wien?

JA

Hy 's van een Vreemdeling, my onbekend., misschien.
Nu, Heer Pasquyn, verschoon my nochmaals, 'k zal na
dezen,

Daar ik myn Heer ontmoet, bescheidendlyker wezen;
Of als ik weder aan myn Heer een brief bestel.

Vaarwel, myn Heer Pasquyn; myn Heer Pasquyn, vaar
wel!

NEGENDE TOONEEL.

PASQUYN, *alleen.*

Die rakker soptme... doch als ik het overlegge,
Hy heeft geen ongelyk. Al 't geene ik doe, of zegge,
Is steeds verzeld met zulk een groots- en fierheid, dat
Het schande is, dat ik dus verdwaal van 't rechte pad.
Deze overdenking maakt my zelf al wat verlegen:
Want als men alles naar den eisch zal overwegen,
Zo ben ik immers maar een Voetveeg van myn Heer,
Die steeds op zyn gezicht moet dravengints en weêr?
Ja, 'k merk nu, (daar die knecht wel de oorzaak van geweest
is)

Dat een Hoogmoedig mensch een onverstandig beest is!
'k Had zonder zyn verwyf myn fouten niet erkend.
Hoewel myn Grootseid, die 'k allengskens aangewend,
En van myn Meester hebbe ontleend, kan toch niet halen
By die van hem; hy kan de zyne niet bepalen;
Ik wel: dies ben ik maar 't Copy, dat noch zeer veel
Verschilt... Maar holla zag! daar komt myn Orgineel.

TIENDE TOONEEL.

GRAAF, PASQUYN, LAFLEUR, *Lakeijen.*

DGRAAF, *gints en weder over het Tooneel wandelende.*
Die onbeschofte nar! wie kan die smaat verzetten?
Me ontzag te weig'ren om vierhondert Pistoletten!

PAS-

PASQUYN, *hem de Brief aanbiedende.*
Myn Heer...

GRAAF,
Onweetende! Leer beter hoe men my
Ontzag en eerbied moet bewyzen naar waardy.

PASQUYN.
Myn Heer, ik heb...

GRAAF.
Hoe! zal een Landheer my dus hoonen,
Om dat ik van hem won, en geen respect betoonen?

PASQUYN.
Hy had groot ongelyk.

GRAAF.
Ik rade u dat gy zwygt.
'k Weet niet hoe 't die vermeer'te in zyn gedachten krygt!
Daar, tel dat goud eens.

Hy geeft Pasquyn een goudbeurs over.

PASQUYN.
Bloet, wat voorwerp! en hoe heerlyk
Is zy gefmeerd. My dunkt, myn hart word zo begeerlyk.

Hy opent de beurs en haalt 'er eenige stukken uit.

GRAAF, *hem verassende.*
Wat doet gy?

PASQUYN.
'k Wil eens zien of 't goud wel wigtig zy.

GRAAF, *hem de beurs ontsneemende*
Gy zyt nieuwsgierig!
*Hy geeft verscheiden' tekens aan zyne Lakeijen dat hy
schryven wil, waar op twee van de zelve een Tafel
brengen; twee anderen een Leuningstoel; de vyfde
Pen en Inkt, en de zesde Papier; vervolgens
zet hy zich aan 't schryven.*

PASQUYN.
„Ei! dat was myn neus voorby.
Heer, mag ik, zonder myn ontzag aan u te breeken,
U thans behandigen dees brief?

GRAAF,

GRAAF, *alschryvende, na de brief aangenomen te hebben.*

Die zal, naar 'k reken,

Of van een Hartog zyn.

PASQUYN.

ô Neen! want ik ontving...

GRAAF.

Of van een Baronnes.

PASQUYN.

Neen, van een Vreemdeling.

GRAAF.

Wie heeft hem hier gebracht?

PASQUYN.

Het schein een knecht te wezen,

Doch van 't geringste voort.

GRAAF, *hem de brief toewerpande.*

Genoeg: gy kunt hem leezen,

En my daar rekenschap van doen.

PASQUYN.

'k Volg uw bevel.

GRAAF.

Pasquyn, doe straks myn volk vertrekken.

PASQUYN.

Heer, 't is wel.

Met een ernstig wezen tegen de Lakeijen.

Vertrek. „ Zie daar begint myn trotsch weer op te stee-
ken!

LAFLEUR, *tegen den Graaf.*

Myn Heer, indien ik dorst...

GRAAF.

Wat 's dit, my aan te spreken!

Ha, welk een stoutheid!

PASQUYN, *tegen Lafleur.*

Houd u stil, of 't zal van daag...

LAFLEUR, *tegen den Graaf.*

Indien het wezen mocht, ik hadde een enkle vraag...

GRAAF.

G R A A F.

Hoe! nog al meer?

Tegen Pasquyn.

Holla! dat hy werde uitgedreven,

En geef hem flux de zak.

P A S Q U Y N, *tegen Lafleur.*

Daar hebje nu het leven!

Ik heb het wel voorzien. Kom ga maar als een Man,
'k Zal zien of ik een woord ten besten spreken kan.

E L F D E T O O N E E L.

G R A A F, P A S Q U Y N.

N G R A A F, *zyn eigen brief overlezen hebbende.*
neen, neen, 'k zal u geenzins verzenden t' myner
schande,

Het ware een Needrigheid die ik voor lang verbandde.

't Was voor een Man van myn geboorte ook weinig eer,
Dat hy aan iemand schreef, Hoog-welgeboren' Heer.

Neen, neen, myn Heer, gy zult die glori nooit behalen;

Noch ook hier over op de myne zegepraalen:

Al waar 't dat myn geluk hier in ook moest bestaan,

Het stond my gantschlyk niet op zulk een voorwaarde aan.

Hy scheurt zyn brief aan stukken.

Wel nu, Pasquyn, wat melt die brief aan my geschreven?

P A S Q U Y N.

Zo iets, het geene ik u niet durf te kennen geeven.

G R A A F.

En waarom niet? wel aan, lees hem dan overluid.

P A S Q U Y N.

't Is uw begeren, maar...

G R A A F.

Hoe is 't, jeukt u de huid?

Lees op, en wagt u om my meerder te verstooren.

P A S Q U Y N.

Als 't wezen moet, wel aan, ik zal 't u laten hooren.

D

Hy

Hy leest.

De gene die u schryft...

GRAAF.

Hoe! die u schryft? die styl

Is vry gemeen.

PASQUYN.

„Hy zeid de waarheid mid'lerwyl.

Hy leest.

*De gene die u schryft leid veel aan u gelegen,
Myn Heer, zo dat hy u ook zonder vreeze ontdekt,
Dat uw gedrag, 't welk hem tot spyt en toorn verwekt,
U maakt belagchlyk allerwegen.*

GRAAF; schi-lyk opstaande.

Hadde ik die snode hier, die my dus onghoord
Durft schryven....

PASQUYN.

Zal ik nog vervolgen?

GRAAF.

Ja, vaar voort.

PASQUYN, leest.

Gy hebt verdienste, maar...

GRAAF.

O! 't zal noch beter komen

Gy hebt verdienste, maar!... 'k beken 't is wel genomen.

PASQUYN, leest.

*Gy hebt verdienste, maar wel verr' dat ge u berucht,
En teffens aangenaam zoud maken door uw heusheid,*

Zo weet, dat iedereen ontvlucht

Uw doemenswaarde glorieusheid.

GRAAF, gevende Pasquyn een klap

Wat zegt gy, schurk?

PASQUYN.

Ai! welk een onrechtvaardigheid.

Kan ik geheet'ren dat die brief de waarheid zeid?

Ik wensch de Schryver voor den duivel met zyn schryven,

Zo zal hy naderhand wel achterwege blyven.

GRAAF.

G R A A F.

Ik zal u leeren my dus stout...

P A S Q U Y N.

Maar 't is te wreed,
Dat ik gestraft word om 't geen u een ander deed',
Maar 'k wil wel zweeren dat het nooit weêr zal geschieden,
Dat ik iets leez'...

G R A A F, *hem de goudbeurs weêr overgevende.*

Moet ik u andermaal gebieden,
Dit geld te tellen? daar 's myn sleutel, kom ras weêr;

P A S Q U Y N, *keengaande en wederkeerende.*

Weet gy ook net hoe veel de som belooft, myn Heer?

G R A A F.

Niet al te wel.

P A S Q U Y N.

't Is wel, ik zal 't eens ras gaan tellen.

„ Maar dit Orakel wil ook u wel voorspellen,

„ Dat ik, voor deze klap, my-zelf betaalen zal?

T W A A L F D E T O O N E E L.

G R A A F, *alleen.*

Het zou een laagheid zyn in zulk een teâr geval,
Als ik hem strafloos liet, die my dus stout durft schenden!
Doch lezen wy eens voort, of wy de hand ook kenden.

Hy leest.

De Vriend, waar van gy krygt dees les zo ongemeen,
Heeft dit juist met een vreemde hand geschreven:

Hy deed zeer wel,

Doch hy verbergt zyn naam alleen,

Om aan uw siere ziel meer tyd te geven

Van zich te buigen naar de reël;

En zal deez' avond, door nieuwsgierigheid gedreven,

Hier nog verschynen, om te zien of uw gemoed,

Van zyne trotsheid afstand doet;

Dan of hoogmoedigheid u nog is by gebleven.

D 2

Hy

Hy werpt den brief weg.

Zie daar een stout perfoon! Wie of het wezen mag,
Die dus beschimpen durft myn wandel en gedrag?
Doch dat hy kome; ik zal hem ook niet ſchuldig blyven,
Maar mooglyk duur genoeg betaalen dit zyn ſchryven.

DE RTIENDE TOONEEL.

GRAAF, PASQUYN.

PASQUYN.
Myn Heer, ik heb het goud geteld.

GRAAF.

De ſomma is?...

PASQUYN.
Drie honderd-negentig Piſtolen.

GRAAF.

Gy hebt mis.

Vier honderd is myn winſt.

PASQUYN.

Gy hebt u-zelf bedrogen,

Of anderszins ben ik 't die u heb voorgelogen:
En van myn ontrouw, Heer, weet gy het tegendeel?

GRAAF.

Pasquyn, gy zyt een guit.

PASQUYN.

Ik acht u al te veel,

Om zulks te ontkennen; maar...

GRAAF.

Genoeg hier van.

PASQUYN.

Ja ſpreeken

Wy eens van Izabelle. Of laat gy 't vryen ſteeken?
Zy klaagt 'er over; en my dunkt, dat 's noch wat vroeg.

GRAAF.

⚡ Heb haar myn liefde ontdekt: My dunkt dat 's al genoeg.

PAS-

PASQUYN.

Ook is haar Vader weêr gekomen. Gy moest vraagen...

GRAAF.

Het staat aan hem om my zyn Dochter op te dragen.

PASQUYN.

Hoe, Heer, wilt gy dat hier (wie heeft het ooit gezien?)

Een Vader kome, om u zyn Dochter aan te biên?

GRAAF.

Gewis. Een Edelman van mynen rang heeft reden,
Zulks van hen te eischen.

PASQUYN.

Spreek met meer bezadigheden,

Of 't zal waarachtig nog met deze uw Minnery

Heel anders gaan, myn Heer. Hoor, wat Lizette aan my

Flus zeide...

GRAAF.

Weet dat ik Lizette weinig tella.

Maar toch, wat zeize?

PASQUYN.

Dat Mejuffer Izabelle

Een afkeer heeft voor al wat buitensporig gaat,

En voor een Glorieus een' doodelyken haat.

GRAAF, opstaande.

Wat zegt gy?

PASQUYN.

Niets. Dat zeit Lizette. Ik wil niet hoopen...

GRAAF.

'k Hoor iemand, zie wie 't is, en maak de deur eens open.

PASQUYN, binnen en weer uit.

't Is uw toekomstige Schoonvader, Heer, die wou...

GRAAF.

'k Wist immers wel dat hy zyn' plicht betrachten zou

By my.

PASQUYN.

Hy schynt om u te spreken vol verlangen, (gen.

Gy moest hem ook, voor 't minst, gaan aan de deur ontfan-

Het is welvoeg'lyk dat gy hem die eer aan doet.

GRAAF.

Schavuit! meent gy dat ik niet weet hoe 'k leven moet?
Of hebbe ik u gefield om my een les te geven?
Ga flux en laat hem in. 'k Weet buiten u te leven.

VERTIENDE TOONEEL.

LIZIMON, GRAAF, PASQUYN.

LIZIMON, *de Graaf ziende, die langzaam opstaat, loopt naar hem toe, om hem te omhelzen.*
Myn waarde Graaf, ik ben uw Dienaar, en uw Slaaf.
GRAAF, *tegen Pasquyn.*

„Wel onze Vriendschap is reeds groot. Myn waarde Graaf!

LIZIMON.

'k Ben bly dat wy zo na hier by den andren woonen.

GRAAF, *op een koele wyze.*

'k Ben ook verblyd.

LIZIMON.

Ho bloed! wy zullen vreugd betoonen.
Te meer, men zegt, dat gy wat veel houd van de nin?
En ik voor my, myn Heer, ik spuw daar ook niet in.
'k Verlang alreeds na 't uur om eens met u te schaffen,
'k Verzeker u dat wy de schotels zullen straffen;
De Kok is haast gereed. Maar hoe toont ge u dus koel?

GRAAF, *tegen Pasquyn.*

Geef aan myn Heer een stoel... neen, geef een leuningstoel.
Ik weet hy zal hem niet gebruiken, maar...

LIZIMON.

Verschoonme,
Wyl gy 't begeert, dat ik me 'er van bedien. Ik toonme
Altoos bereid, om 't geen men my verzoekt, te doen,
Dies ga ik zitten met verlof.

GRAAF.

„Wat onfatzoen!

LIZIMON.

Hoor toe, myn waarde Graaf; ik wil, dat, om veel reden,
 Van nu af, tuffchen ons de verdre omftandigheden,
 Van Sermonyen en van Complimenten, zyn
 Verbannen, dat gefchied toch maar in valsche fchyn:
 En ik voor my ik heb nooit erg in myn gedachten;
 Ik leef zo maar recht uit, gelyk ze in Holland plagten
 Te doen; hoewel men zegt, het gaat 'er nu al mee
 Als hier in Vrankryk toe: men ziet 'er in de fteê
 Van zuivre eenvoudigheid, de Hoogmoed ook al pronken.
 Kortom de waereld legt als in dien poel verzonken.
 Nou dat 's tot daar en toe. Kom jongetje, zo jy
 Genegen bent met ons te fchaffen, ga met my?

GRAAF.

Hoe! meent gy my, myn Heer?

LIZIMON.

Wie zou ik anders meenen,
 Myn vrind? jouw knecht Pasquyn?

GRAAF.

't Heeft my dus toegescheenen.

LIZIMON.

Ik wil wel wedden dat een beetje eergierigheid
 Jou zulks geloven doet?

GRAAF.

Neen: maar, rechtuit gezeid,
 Die wyz' van fprecken kan my gantschlyk niet behaagen.

LIZIMON.

Ho! ho! jy went dat wel: of wou jy, in de dagen
 Van mynen Ouderdom, verand'ren myn manier
 Van fprecken, na de jouwe, of na de nieuwfte zwier?

GRAAF.

Gy zoudt my vrindschap doen, kost gy daartoe befluiten.

LIZIMON.

Ik fpreek vry uit, en ben van binnen als van buiten.

GRAAF.

Daar ik in tegendeel befchaafdheid zeer bemin.

LIZIMON.

En die bemin ik niet; dat is myn vyandin.
 Beschaafdheid haat ik, vriend; want, om 't wel uit te leggen,
 't Is een Verraderes, die menigmaal doet zeggen,
 Het geen het hart niet meent. Ja zelf ik heb een haat
 Voor zulke menschen, die zy zo ter harten gaat,
 Dat ze om een enkle niet uit grootsheid toornig raken;
 Ja zelf ontzien om zich met ons gemeen te maaken:
 En 't leid by my aldus; zo 't onder vrinden is,
 Verstrekt gemeenzaamheid hen tot geen ergernis.

GRAAF.

Maar daar is onderscheid van vrienden, en veel soorte
 Van vriendschap.

LIZIMON.

Niet by my.

GRAAF.

Het volk van myn geboorte
 Nochtans is zeer daar op gesteld, en ik voor my,
 'k Ben ook geen vriend, zo 't niet op die voorwaarde zy.

LIZIMON.

Ho! ho! jy meent dat punt te hoog, wil overwegen,
 Hoe ik besta, myn Graaf, de trotsheid staat my tegen.
 Myn Dochter kan jou zeer behagen, zo men zeid,
 Ze is Ryk en Schoon; zy heeft veel geest en aardigheid,
 En jy behaagt haar ook; en my, dat wil ik zweeren,
 Te meer nog, om dat ik myn Wyf wil Contrajeren,
 Die haar wil geven aan een' quibus, een' Sinjeur,
 Die nimmer spreekt dan met een grande serviteur;
 En'k wou't nooit toestaan hoe men my daar ook toe porde,
 Daarom, zo jy nou wilt dat ik je Schoonvaêr worde,
 (Ik stel het aan jouw keur) zo zegge ik dat je moet
 Wat minder fier zyn, én meer needrig van gemoed,
 Zo niet, dan is 't spit af.

GRAAF, tegen Paequyn.

„Ik zal my daar aan houwen,
 „En

„En vatten hem by 't woord.

PASQUYN.

„De droes, dat zal u rouwen.

„Hoe! wilt gy om een valsch, en ydel punt van eer,

„Uw vastgesteld geluk met voeten treên, myn Heer?

LIZIMON.

In één woord, alle dwang verveeld me, moetje weeten.

Maar apropo! de tyd genaakt al vast om te eeten.

Wel aan dan, ga je meê? aan Tafel kunnen wy

Van onze zaak malkaêr wel nader spreekken, by

Het leegen van een Fles; dat maakt een goê memorie.

Goên honger, grooten dorst, en om de droes geen glorie,

Dat 's myn devys. Men is tot mynent daar zo net

Niet op; te leven zo men wil, is onze wet.

Kom gaanwe, en zo je my ten besten wilt geryven,

Verzoek ik, dat je maar jouw Grootshêid hier laat blyven.

VYFTIENDE TOONEEL.

PASQUYN, *alleen.*

Zie daar myn Glorieus vernederd voor een poos!

Zulk een Preceptor was hem nodig voor altoos,

Op dat zyn yd'le waan eens kwame tot de reden;

Doch zo dees Ouden nu, door zyn vrymoedigheden,

Hem niet verandren kan, zo houde ik voor gewis,

Dat zyne ziekte in hem al ongenceslyk is.

Einde van het Tweede Bedryf.

DE GLORIEUS, OF
DERDE BEDRYF.
EERSTE TOONEEL.

GRAAF, PASQUYN.

Schoon ik my zelden dus vernederd hebbe, om tegen
Een knecht te spreken, of om met hem raad te plegen,
Zo zyt gy echter nog de geen' die 'k waardig acht,
Dat hy my spreek, en ik hem hoore. Ik heb gedacht,
Om u een ogenblik in 't heimlyk te onderhouwen,
Om dat ik weer dat ik op u my kan vertrouwen.
Ik zie gy neemt veel deel in myn belangen, en
't Is u vermaak te zien hoe ik gevorderd ben.

PASQUYN.

Ja, de Ouden heeft zich nu weêr op uw zy' begeven.

GRAAF.

Hy eert my thans.

PASQUYN.

Ik ben verblyd.

GRAAF.

'k Hoop daar beneven,
Dat hy, my kennende ter deeg, geheel en al
Zich zelf verbeet'ren, my meer achting toonen zal.

PASQUYN.

Gy deed ten minsten wel, dat ge, om hem weêr te winnen;
Haast twee Bouteljes hebt geleegd, zo koel van zinnen,
Het welk gy deed met zulk eene onverschilligheid,
Dat hy, dit ziende, u straks zyn gunst heeft toegezeid.

GRAAF.

Hy heeft me, dat ik zou zyn Schoonzoon zyn, gezworen;
Zyn Dochter was 'er om verblyd, en deed my hooren,
Zy was bereid op 't geen haar Vader zou gebiên;
Zo dat ik ook, met haar eens teder aan te zien,

Heb

Heb willen deelen in de vreugd die zy liet blyken.

PASQUYN.

Wat goedheid!

GRAAF.

Nu begint de zaak 'er na te lyken,
Zo d'Ouden Meester blyft. Ik heb het hart des Mans
Geraakt door myn gedrag; en hy bedwingt zich thans,
En spreekt niet meer, gelyk hy zich in 't eerst verklaarde,
Door jou en jy.

PASQUYN.

Dat komt, hy merkt uw groote waarde.
Maar 'k wil wel hangen zo gy hem beschaafder maakt.

GRAAF.

Hoe dat?

PASQUYN.

Hy is te oud, en al te diep in plooi geraakt:
En 't geen zo langen tyd heeft in de vouw gezeten,
Is niet zo ligt weer glad te maken, moet gy weeten.
Te meer nog, om dat hy zyn schatten, geld, en goed,
In vergelyking steld met uw geboorte en bloed.

GRAAF.

't Is waar, hy wil dit elk geloven doen, en echter
Gelooft hy 't zelve niet; dat maakt de zaak nog slechter.
Maar 'k ben verzekerd dat hy, ondanks al zyn schar,
Wel merkte dat zyn bloed meer luister nodig had,
Dies wil hy maken, dat, door een verbintenisfe
Met myn doorluchtig bloed, hy dezen glans niet misfe.
Dus is de staartzucht van den nieuwen Adeldom.
Voor eerst, de gierigheid verzeld hen steeds alom;
Als die voldaan is, ziet men hen weêr van gedachten
Verand'ren, en als dan naar Eer en glorie trachten.
Dus zoekt ook Lizimon, wiens Vader hem wel goed
En schatten naliet, maar geenzins doorluchtig bloed,
Zich te enten op een oud Geslacht; en wel te weeten,
Is ook zyn Dochter van dien euvel meê bezeten.
Een Hoog-geboorne, als ik, vleid hunne hovaardy,
Dies

Dies moet myn fierheid zich verdubb'len. 'k Wil dat zy
 Myn waarde erkennen, en op myne erkent'nis hoopen;
 En om hen beter tot die eerbied aan te noopen,
 Die zy verplicht zyn aan myn bloed, breng ik gestaag
 Hen in gedachten, dat myn Vader alle daag
 Noch leeft in zulk een' staat, zo luisterryk en prachtig,
 Gelyk ons Ad'lyk huis van ouds al was deelachtig,
 En toon hen dus, dat wy gelyk zyn in waardy,
 Ten opzicht' van het goed; want daar op steunen zy.

PASQUYN.

Maar zo zy 't tegendeel van uw gezegde eens nader
 Ontdekten? want een knecht, die by myn Heer uw Vader
 Zeer lang gewoond had, heeft my wel voorheen verteld,
 Hoe dat het wreed geval, met ramp op ramp verzeld,
 Hem hadde ontroofd...

GRAAF.

De tyd heeft ons dit doen vergeeten.
 En niemand heeft tot nog daar iets van kunnen weeten:
 Het Lantschap, daar voorheen myn Vader, zo vol zwier,
 Den staat hielt van een Prins, leidt al te verr' van hier;
 Ten zy uw tong dit had...

PASQUYN.

Hoe! is u ooit gebleeken?...

GRAAF.

Ik onderzoek niet meer, de daden zullen spreken.

PASQUYN.

Bedien u van myn taal, als of 't uw eigen was.

GRAAF.

Zy komt my mooglyk in dit tydgewricht te pas.
 Men zal u naar myn' staat en goed'ren ondervraagen;
 Doch antwoord onbeschroomt, dat niets u maak' verlagen,
 En zeg; hoe myn fortuin myne afkomst evenaart:
 En aan Lizette moet dit bovenal verklaard;
 Want zy vermag veel op haar volk.

PASQUYN.

My schiet te binnen,
 Het

Het waar' wel nodig dat gy zocht haar gunst te winnen:
Want zy houdt veel van u, naar zy my heeft gezeid.

GRAAF.

Ik, trachten om de gunst te winnen van een Meid!
Dat waare een schande die my nooit was af te wasfen.
Maar gy, voeg u by haar, het zal u beter pasfen,
Uw beider onderhoud word goedgekeurd door my;
Doch niet te zeggen dat het met myns wetens zy.
Men komt, ga heen, en pas oplettende te wezen.

PASQUYN.

O! als ik liegen mag, dan is 'er niets te vreezen.

T W E E D E T O O N E E L.

GRAAF, IZABELLE, LIZETTE.

IZABELLE.

'k V inde u van pas, en 't is myn Vader aangenaam,
Dat wy een oogenblik zyn in gesprek te saam.
Hy heeft me toegeschikt aan u, dit schynt eendrachtig
Besloten.

GRAAF.

'k Vley me dat de zaak niet twyffelachtig
Meer is, dat ik door u gelukkig wezen zal;
'k Hoop op uw hand; maar 'k wil bemind zyn boven al.
Zou ik wel durven dit volmaakt geluk verwachten?
'k Ben zeer begeerig dit te weten.

LIZETTE.

Haar gedachten
Zyn my bewust, myn Heer, en alles zal wel gaan;
Zy zal wel maken dat gy hier in zyt voldaan

GRAAF, tegen Isabelle, na Lizette eenigen tyd
aangezien te hebben met verachting.

'k Bid doe my de eer van zelf te antwoorden op myn vra-
LIZETTE. (gen.

Nooit zeit een Juffer: uw Perzoon kan my bebaagen,
Op

Op iemands vraag; maar merk op haar stilzwygenheid.
Die zwygt, stemd immer toe, en dat 's genoeg gezeid.

GRAAF, tegen Izabelle.

Hoe! spreekt gy nooit, dan door eens anders mond, uw re-
IZABELLE. (den?

Wyl zy is myn Vrindinne, en dat ze omzichtigheden...
GRAAF.

Hoe! uw Vrindinne?

IZABELLE.

ô Ja.

GRAAF.

Dit schynt me een wondre zaak,

Is zy uw Meid niet?

IZABELLE.

Ja: maar is 't me geen vermaak,

Te zien in haar Perzoon een waarde Gezellinne,
Die 'kachte, en ook om haar gemeenzaamheid beminne?

GRAAF.

Lizette is dan by u gemeenzaam en geächt?
Ik had die overmaat van goedheid niet verwacht.

IZABELLE.

Waarom niet?

GRAAF.

Iederéén heeft zyn manier van denken,

Zo doe ik ook.

LIZETTE.

„Hy meent, het zou zyn Grootshheid krenken,
„Zo hy gemeenzaam was; het is my wel voorspeld.

IZABELLE.

Zy is gulhartig, en bezit veel geest, verzeld
Van waare vriendschap, die zy steeds my komt bewyzen,
Zo dat ik niet te veel haar waardigheid kan pryzen.
Want...

GRAAF.

Heeft uw Vader al een dag gesteld, wanneer
Ik zal ontfangen 't loon van myne Min?

IZA-

IZABELLE.

Myn Heer,

Gy zyt wat haastig, en my dunkt, om wel te wennen,
 Zo dient men voor de Trouw malkaer ook wel te kennen;
 Min fier te zyn, opdat, door die getuigenis,
 Men klaar bemerke wat ons beider inborst is.
 Gering is 't, dat een zucht der liefde ons na verwagting
 Verëene, zy moet ook gegrondvest zyn op de achting.
 En...

G R A A F.

'k Was verwachtende van u, ik zeg 't rond uit,
 Wat minder voorzorg, en meer drift in uw besluit,
 En dat gy, ziende my tot uwe trouw genegen,
 My de eer zoudt doen dat gy 't niet eens zoudt overwegen.
 Ik dacht zo waard te zyn, dat u een zuivre min
 Zou blind'ling volgen doen uws Vaders wil en zin.

I Z A B E L L E.

En ik dacht waard te zyn, om niet myne eêr te krenken,
 Dat gy my de eer zoudt doen, dit niet van u te denken;
 Dat ge u, zo by u-zelf min eêrzucht wierd gevoed,
 Niet zoudt verbeelden dat men u beminnen moet;
 En deze twyffling, zo beleefd, zou elk behaagen;
 En ook eene achterdocht uit myn gemoed verjagen.

G R A A F.

Hoe! welk een achterdocht?

I Z A B E L L E.

Die, eener fout, waar van
 Ik niet, dan al te klaar, die tekens merken kan.

D E R D E T O O N E E L.

G R A A F, I Z A B E L L E, V A L E R I U S, L I Z E T T E.

V A L E R I U S.

Moet ik, myn Zuster, 't geen men zegt, voor waarheid
 I Z A B E L L E. (houwen?)

Wat zou dat zyn?

V A -

VALERIUS.

Dat gy met dezen Heer zult trouwen.

GRAAF.

'k Hoop dat haar voorneem' uw goedkeuring hebben zal.

VALERIUS.

'k Geloove ook...

GRAAF.

Wensch me vry geluk in dit geval,

Het zal my vleijen. 'k Ga my by uw' Vader voegen,
En geeve aan hem myn woord, om alles met genoeg...

VALERIUS.

Ligt vindt gy gy daar, myn Heer, wel een'ge tegenstand.

GRAAF.

Wie, ik, myn Heer?

VALERIUS.

Ik vrees 'er voor.

GRAAF.

En van wat kant

Hebbe ik die tegenstand, daar gy van spreekt, te vreezen?

Wie zal my tegenstaan?

VALERIUS.

Ligt zal 't myn Moeder wezen.

GRAAF.

Uw Moeder?

VALERIUS.

Ja.

GRAAF, *lagbende.*

Dat zou vermaaklyk zyn, zo 'k meen.

IZABELLE, *tegen Lizette.*

De Graaf gebruikt wat veel verwaandheid in zyn reën.

GRAAF.

Weet zy niet dat ik schep in Izabell' behaagen?

En dat ons beider vriend me aan haar heeft voorgedragen?

VALERIUS.

'k Geloof van neen, myn Heer.

GRAAF.

GRAAF.

Wel dat verwondert my!

VALERIUS.

Waarom?

GRAAF.

Ik dacht zy was alrede op myne zy'.

Als ook dat myn geboorte en rang, dien ik bekleede,
Verdienden dat men my meer eerbewys aandeede;
En dat noch andre reën, die ik wel weten zou,
Als ik hovaardiglyk my-zelve roemen wou,
Mevrouw uw Moeder ook hier zouden toe bewegen.
Maar 'k zie, 'k heb my misleid, doch daar's niet aangelegen.
Ligt heeft de zaak zich dus tot myn geluk gewend.
Ja, 'k heb gebreken, die my-zelf niet zyn bekend,
En verr' dat ik aan die verachting my zou wryven,
Zal ik myn kleen getal verdiensten die toe schryven.

VALERIUS.

Wy u verächtten? neen. 't Verstrekt ons zelf tot Eer,
Dat gy naar 't Huw'lyk van myn Zuster staat, myn Heer.

GRAAF, *op een verächtende wyze.*

o Hemel! niet in 't minst.

VALERIUS.

Maar om recht uit te spreken,
Myn Moeder was voorlang al voor Philinte; en 'k reeken,
Dewyl hy eenigzins nog van haar Maagschap is,
Dat de achting oorzaak zy van die verbintenis.

GRAAF, *spottender wyze.*

'k Geloof het wel. Philinte is ook verwond'renswaardig!

VALERIUS.

Ik zeg dat niet, hoewel 't is waar, hy 's niet onäardig.
Hy maakt door zyn gedrag by yder zich bemind,
En zonder Hoogmoed ryk....

GRAAF.

Ei houdt toch op, ik vindt
My-zelf verlegen, als by meerder word geprezen.
Dus kan ik merken dat ik zou vermetel wezen,

E

Ine

Indien ik trachten dorst naar 't geen daar hy naar tracht.
 Alſchoon de waereld hem maar voor een zotskap acht.
 Ja, 'k merk nu klaar, dat myn geſtalte, noch myn jaaren,
 Al't geen men roemt in my, geen voordeel my kan baaren,
 Zo dra als ik by hem maar vergeleken word'.
 Ja zelf, men doet hem, zo men 't overweegt, te kort.

LIZETTE, tegen Izabelle.

„Verwondert gy u niet om deze nedrigheden?

IZABELLE.

„'k Ben zo onnozel niet, dat ik die ſchampre reden
 „Voor nedrig achten zou: 't is opgeblazenheid.

GRAAF, tegen Izabelle.

Mevrouw, 'k heb my vergeefs met uw bezit geveid.
 Myn liefde is te gering. Men ſteltme een Medeminnaar
 Te vooren, die ik thans moet eeren als verwinnaar.

IZABELLE.

Philinte zal u van die eerbied wel ontfiaan.

GRAAF.

't Was my te grooten eer.

VALERIUS.

Ik wil dus ver niet gaan;
 Ik wil maar zeggen: hy heeft veel' hoedanigheden;
 En word hy overtuigd, hy voegt zich naar de reden;
 Nooit roemende op zyn' rang, noch op geboorte of bloed;

GRAAF.

Hy doet zeer wiszelyk dat hy zulks nimmer doet;
 Want hy zou kwalyk doen op zyn geſlacht te roemen.

VALERIUS.

Hy 's toch een Edelman.

GRAAF.

Men mag 't beleefdheid noemen;
 Van die 't gelooven.

VALERIUS.

En hy toont het ook.

GRAAF.

Gewis,

Dat

Dat 's al wat hy kan doen. Aan één' als ik ben, is
 Dat niet zo lichtlyk wys te maken, daar beneven
 Durf ik me, zonder my hier glori meê te geven,
 (Wyl ik een vyand ben van Hoogmoed en van pracht)
 Beroemen, dat, indien Philinte van gesslacht,
 Of ouden Adel was, hy my bekend zou wezen.
 Maar'k heb tot nog toe niets van hem gehoord voordezen,
 Dat ons doet kennen een rechtschapen' Edelman;
 Een heerlyk teken, dat zyn Adeldom ook van
 Den jongsten datum is.

VALERIUS.

Dat durf ik wederleggen;

Men zeit het tegendeel.

GRAAF.

Men vleit hem met dat zeggen,

By voorbeeld, gy hebt al myn Naamgekend, voorheen,
 Eêr gy my had gezien.

VALERIUS.

Ik zweer u wel van neen.

GRAAF.

(tig;

Des te erger is 't. De naam van Grootfchenburg, doorluch-
 Komt van geen Lanthuis, maar van een vermaard, roem-
 ruchtig

Kasteel des zelve naams, zo ver men tellen kan,

Ja, all' de boeken der geschiedenis van

Dien tyd, vertoonen u de wydberoemde daaden

Van myn Voor-Oudren, die, met glori overladen,

Daar in getekend staan. Doorlees die zo 't u lust,

Zo werd u onzen staat, en wie wy zyn, bewust?

Zo zult gy zien dat ik hebbe onder myn gebieden,

En Onderdanen, ruim driehonderd Edellieden,

Alle Ed'ler dan Philinte.

VALERIUS.

Ik twyffel daar niet aan.

GRAAF.

Al 't volk van aanzien kan 't u beter doen verstaan.

Voor my, 'k zeg niets daar van, men moet zich-zelf niet

VALERIUS. (pryzen.

Dat 's wel gedaan van u. De Hoogmoed...

GRAAF.

Doet my yzen.

't En past den Grooten niet zich op te vyz'len, maar,
De nedrigheid staat hen veel beeter.

VALERIUS.

Dat is waar.

GRAAF.

Gy gaat?

VALERIUS.

ô Ja, myn Heer, ik ga; zynde opgetogen
Door alle uw zedigheid die gy my stelt voor oogea.

GRAAF, *hem de hand gevende.*

Wy blyven evenwel dan vrienden?

VALERIUS.

't Is me eene Eer,

Uw vriend te zyn.

GRAAF.

Gy ziet uw Dienaar hier, myn Heer.

Zo gy Philinte ziet, ei breng hem in gedachten,
Dat hy niet naar de plaats, die ik bezit, moet trachten,
Hy zal veel beter doen dat hy nooit op de trouw
Van uwe Zuster denke, en haar niet weêr aanschouw.
Zeg hem, dat ik geloof, dat hy zo wys zal wezen,
My niet te dwingen tot geweld, of hy mocht vreezen.
Want zo hy dat bestond, 't kon zyn, dat wy mischien
Malkandren dan wel van naby eens zouden zien.

VALERIUS.

'k Ben in het antwoord, hier op pafende, onbedreven,
Maar 'k zal hem zelf van uw gezegde kennis geeven.

VIERDE TOONEEL.

GRAAF, IZABELLE, LIZETTE.

IZABELLE.
Uw Medeminnaars zyn by u niet veel geächt.

GRAAF.
 Het dunke niemand vreemd dat ik myn' plicht betracht.
 Ik ben niet Glorieus, maar kon geenzins gehengen,
 Dat hy Philinte durfde in vergelyking brengen
 Een Medeminnaar van dat soort als hy is, kan
 Het voorneem' immers niet verhindren van een' Man
 Als ik.

IZABELLE.
 Een Man als ik! die taal maakt my verwonderd.

GRAAF.
 De taal is naar den Man. hoewel, dit uitgezonderd,
 Beken ik ook, zy is by weinig menschen in
 Gebruik, maar 't is van my wat anders.

IZABELLE.
 'k Merk den zin.

Gy zyt geboren dan om dat u elk zou vrezen,
 En 't gansche Menschdom u zou onderdanig wezen.

GRAAF.
 Hoe! kiest gy ook de zy' myns Medeminnaars?

IZABELLE.
 Neen:

Maar wyl myn Broeder reeds gegaan is derwaards heen;
 Zo sta my toe dat ik eens onbedwongen spreek,
 En ook, ten opzicht van Philinte, uw hoogmoed breeke.

GRAAF.
 'k Dacht, dat gy door die drift, die gy voor hoogmoed houd,
 Myn ted're liefde des te klaarder merken zoudt.

IZABELLE.
 Zeg eêr, uwe Eige-liefde. ô Ja, die laat gy blyken.

'k Vindt minder liefde in u dan glori.

GRAAF.

Van 's gelyken

Behaagen zy my beide, en myne glori toont
 Zich zeer gevoelig als myn liefde word gehoond.
 Zy kon de onwaardige verheffing niet gedogen,
 Waarmede ik wierd bedreigd, en zelf nog voor uwe oogen.
 Gy zegt, ze is fier, en spreekt met grootsheid; maar wanneer
 Men 't wel bezie, wat is myn glori dan? 't is de Eer.
 Deze Eer eischt wel ontzag en achting; maar ze is goedig,
 Oprecht en zuiver, in haar werking edelmoedig;
 En, op dat gy te recht haar grondslag weeten meugt,
 Zy is, en was gestaag, de Bronaer van de deugd.

IZABELLE. (den;

Dat zulks de uitwerkzels zyn van de Eer, dat heeft zyn re-
 Maar zalze ooit van zich-zelf zo hoog een denkbeeld sine-
 Dat zy het blyken laat in trotsche en wydsche reën? (den,
 De waare en zuivere Eer bezit meer zedigheên.
 Zy roemt zich nooit, maar zal van and'ren dat verwachten.
 De hovaardy zal steeds het tegendeel betrachten,
 Zy is 't, die, fier op 't recht, dat zy zich-zelve geeft,
 Op achting hoopt, wen zy die reeds gevorderd heeft:
 Maar, verr' van dat geluk, bezwalkt ze op 't onvoorzienste,
 Door dit bestaan, den glans der zuiverste verdienste.

GRAAF.

Maar die verscheidenheid, zeg, waar toe dient die nu?

IZABELLE.

Ik laat de zorg diêr toepassing, Heer, aan u;
 En willende den lof der Zedigheid verheffen,
 Zeg ik, men kan door haar het onderscheid beseffen
 Der valsche en waare deugd. De valsche, fier van moed,
 Wil steeds uitblinken, 't geen de waare werk'lyk doer,
 En zonder dat zy 't zoekt, of zelf gelooft zo spoedig.
 De eene is verwaand en trotsch, maar de andre is edelmoe-
 dig;

De valsche mint den roem, de waare vreest den schyn;

De

De een tracht naar hogen staat, de and're om dien waard te
'kZal meerder zeggen. Zy, die uit doorluchten bloede (zyn.
Geteeld zyn, moeten steeds uitmunten in het goede,
Verplichtend' zyn; dewyl de fierheid een gewis
En zeker teeken van ontleenden luister is. (ten

De Grootshheid word gehaat, en heeft geen roem te wach-
Een Man, begunstigd van 't geluk, is grooter te achten,
Zo hy beschaafd is, dan een Groote, steeds gewoon
Grootsprekende te zyn, en die met smaad en hoon
Behandeld, all' die hem van minder afkomst schynen,
Wyl hy geen Adeldom kent grooter dan den zynen;
Hy waant men is het Al, zynde uit zyn bloed geteeld,
En Niets, indien men is van minder rang bedeeld.

GRAAF.

Een schoone reden! maar, wat wilt gy daar meê zeggen?

IZABELLE.

Lizette zal u dit wel weten uit te leggen.
Door haar word u den zin van myn gezegde ontdekt,
Het welk u, naar het schynt, alreeds tot toorn verwekt.

GRAAF.

ô Neen, gedoog dat ik my-zelf aan u verklaare.
Hoe! wilt gy dat ik aan uw Dienstmaagd openbaare...

IZABELLE.

Ik weet, als gy haar kent, dat gy met meer geduld,
Van and'ren, haar 's gelyk', haar onderscheiden zult:
En gy zult my doen zien een trouwe proef van de achting
Voor my, in die voor haar. Ik ga in die verwachting.
En wyl zy in den grond myn inborst kent en zin,
Zo hoor haar, en verdien aldus myn hart en Min.
Vaar wel.

VYFDE TOONEEL.

GRAAF, LIZETTE.

Gy blyft dan?

GRAAF.

E 4

LI-

LIZETTE.

Ja. Verschoon, zo 'k heb misdreven,
En ly dat ik myn hart eens mag voldoening geeven.
Ik moet u spreken; 't word my-zelf geboon, en ik
Was lang begeerig naar dat waardig oogeblik.

G R A A F.

(nen.

Deze uw gemenzaamheid mishaaft me, en kan my hoo-

LIZETTE.

Gy hebt veel op met steeds uw' Adeldom te toonen;
Maar ik zegge ook het geen u is gezeid voorheen,
Wanneer men al te groot wil zyn, zo schynt men klein.

G R A A F.

Hoe! durft ge?

LIZETTE.

ô Ja, ik durf De dwaling uwer zinnen
Dwingt ons te toonen aan wat punt wy u beminnen.
Want gy verloopt u-zelf, myn Heer.

G R A A F.

Verloope ik my?

LIZETTE.

Uw hoogmoed blykt te klaar. Uw trotsch en hovaardy
Ontdekken u terstond, spyt uw beschaafde reden,
Waar mede gy dezelve op 't fierlykst' gaat bekleden.
Weet ook, myn Meesteres verbeeldde u flus zeer net,
Het geen zy zeide was volkomen uw Portret.
Ik kan 't niet zwygen al zou 't aan uw glori schaden.
'k Zal tot verandering van inborst u niet raden,
Want die verandering geschiedt toch nimmermeer;
Verjaag het Naturel; het komt te post ook weër.
Maar 'k zeg ten minsten dit, dat gy voor alle dingen
Moet veinzen, en u-zelf voor Izabel bedwingen.
Verschyn een tydlang met bezadigder gemoed,
Maak dat uw Hoogmoed uw belang geen schade doet;
Want die met trotsheid wil zyn Minnery beginnen,
Is nooit in staat om 't hart van Izabel te winnen.
Zie daar myn' raad, bedien u, zo gy wilt, daar van,
Wyl

Wyl u myn zuiver hart geen beeter geeven kan.
 Uw glori' schynt alreeds gehoond door myne reden;
 Maar 'k ben haar Dienaares, stel haar daar meê te vreden.

Z E S D E T O O N E E L.

H *GRAAF, alleen.*
 Hoe! mag men dan, als in bedwang,
 Niet meer erkennen zyn waardyc?
 En is het houden van zyn' rang
 Een misdaad? welk een razernye
 Van 't Burgervolk! dat steeds alöm
 Vermetel 't denkbeeld durft verächtten,
 Dat een verheven Adeldom
 Met recht ons boezemt in gedachten.
 Zoude ik geloven dat men mer...
 Maar neen; want myn belang en liefde,
 Voorschryven my een andre wet.
 Laat ons voor haar, die ons doorgriefde,
 Ons-zelven dan bedwingen... maar
 Die hatelyke Medeminnaar!
 Die my wierd voorgesteld, als waar'
 Hy reeds van Izabel verwinnaar,
 Die zal my weêr doen zien wie 'k ben;
 Indien hy met geweld of listen,
 Haar, die ik voor de myne ken,
 Vervolgt, of my haar durft betwisten.
 'k Ben zeer nieuwsgierig die persoon
 Te kennen, om eens van die zaken
 Met hem te spreken, op een toon,
 Die hem wel handelbaar zal maken.

DE GLORIEUS, OF
ZEVENDE TOONEEL.

GRAAF, PHILINTE.

ZPHILINTE, *verscheide Complimenten makende.*
Zo 'k uwe aanmerkingsteur, verschoon myn onbescheid,
't Geschiedt alleen om u myne Onderdanigheid
Te toonen: 'k Was voorlang, myn Heer, die aan u schuldig,
En ook, om die aan u te toonen, onverduldig.

GRAAF.

'k Ben u verplicht, myn Heer. Zyn wy malkaêr bekend?

PHILINTE.

Zo 'k de eer niet heb by u bekend te zyn, in 't end'
Zal ik die hebben van my-zelf bekend te maken.
De naam doet juist niet veel in diergelyke zaken...

GRAAF.

Dat kan wel wezen.

PHILINTE.

Maar, nadien gy 't nodig acht...

Makende een nedrig Compliment.

Ik ben Philinte.

GRAAF.

Ik heb dan wel geraên, my dacht
Dat ik u kende aan al uw sryken en uw buigen.

PHILINTE, *op een nedrig wyze.*

Nooit kan ik met te veel eerbiedigheid betuigen,
Hoe ik u acht, myn Heer.

GRAAF.

Daar in hebt gy gelyk.

Maar wat betreft uw komst? ei toon my klaarder blyk.

PHILINTE.

Gy weet, Valerius is een van myne vrienden.

GRAAF.

Wat raakt my dat?

PHILINTE.

Myn Heer, 'k zal u de knoop ontbinden.

Zo 'k hem geloven mag, hebt gy, naar dat hy zeyd,
Van my gesproken... met een groote onreed'lykheid.

GRAAF.

Hy hefte u veel te hoog, en ik zei myn gedachten,
Acht ge u daar door gehoond? zo hebt gy meer te wachten.

PHILINTE, *een Compliment makende.*

In 't minste niet, myn Heer. Ik ken my-zelf, en meen,
Die kwalyk van my spreekt, die doet het zonder reên.
Maar toch men voegde daar noch by, dat gy begeerde,
Dat ik nadezen nooit by Izabel verkeerde.

GRAAF.

Ziedaar, het geene ik heb gewild, zeer net geraên.

PHILINTE.

Voor my ik dacht dat ik het kwalyk had verstaan.

GRAAF.

Waarom?

PHILINTE.

Om dat gy hebt een' wreed en eisch genomen;
Hoewel ik twyffel zeer of ik die na zal komen.

GRAAF.

Gy twyffelt nog?

PHILINTE.

Ik voelde, als ik het zeggen mag,
Nooit grooter drift van liefde in my, dan op deez' dag.

GRAAF.

Ik weet wel middelen daar voor.

PHILINTE.

Zulks kan niet wezen.

Ik was van Izabel verzekerd lang voordezen,

En van haar Moeder.

GRAAF, *zyn' boed opzettende.*

Hoe! gy spreekt dus tegen my!

PHILINTE.

Met leedzyn, niet te min, 't is zonder veinzery.
Natuur was over my een Moeder hard en vinnig;
Want zy formeerde my hardnekkig en eenzinnig.

Te meer als iemand my voorschryven wil een wet.

GRAAF.

Dat nooit by my word op hartnekkigheid gelet,
Dient u tot naricht.

PHILINTE.

Maar de myne is onbezweken.

Hoe meer men haar bestryd, hoe meer zy door komt bre-
Zo dat men met geweld haar nimmer dwingen kan. (ken;

GRAAF.

Het is vry stout, dat een geringer Edelman
My, in myn aangezicht, vermetel durft braveren!

PHILINTE.

Wie, ik myn Heer? ... 'k zou wel één gunst van u begeeren.

GRAAF.

Dat is?

PHILINTE.

Ik bidde u, acht my waardig zo veel eer,
En wil die zaak met my beslifen door 't geweer.

GRAAF.

'k Beken, die gunst is groot, dat 's niet te wederleggen.
Gy kent u-zelf niet. Doch men zalze u niet ontzeggen.
De eer die gy hebt, dat gy myn' Medeminnaar zyt,
Maakt u in rang met my gelyk voor dezen tyd.

PHILINTE, *spottender wyze.*

Ik zal met dankbaarheid de onwaarde gunst beloonen,
En u, of ook myn hart die waardig is, wel toonen.

GRAAF.

Geen Complimenten meer. Ik zal u toonen dat
Men groot geyaar loopt als men heeft die gunst gehad.
Zy trekken hunne degens.

ACHTSTE TOONEEL.

GRAAF, PHILINTE, LIZIMON.

H LIZIMON, *tusschen beide.*
Hei! seldement, wat 's dit? dus onbedacht te vechten.

PHI-

PHILINTE.

't Ontzag ontwapent my.

LIZIMON.

Wat zoekje al uit te rechten?

Jy, Monsieur Vleijer, bent een muiter in dit stuk!

PHILINTE.

Somtyds wel.

GRAAF.

Hy is niet gevaarlyk by geluk.

PHILINTE.

Men zal dat moeten zien. Voor 't minst wil ik u zweeren,
Dat niemand met geweld my uit dit huis zal keeren;
En gy voor al niet.

LIZIMON.

Dat kan ik wel doen alleen.

PHILINTE.

Ik neem de vryheid u te zeggen...

LIZIMON.

En ik meen

Dat ik, als Vaër van 't huis, daar Voogd behoort te wezen.

PHILINTE.

Dat stemme ik toe.

LIZIMON.

'k Nam ook die vryheid lang voordezen;

In weërwil van myn Wyf, en al haar aanhang, vrint:

Zo jy 't niet weet, ik zeg het jou. De Graaf bemint

Myn Dochter, en zal nooit zyn recht op haar verliezen;

Ik nam de vryheid hem tot Schoonzoon uit te kiezen.

Myn Dochter staat het toe, en neemt de vrygheid

Dat zy zich onderwerpt aan myne Autoriteit.

Dies neem, 't is toch vergeefs jou-zelfs hier uit te venten,

Jouw Paspoort, en vertrek, met al jouw Complimenten.

PHILINTE.

'k Neem de eer, dat ik u hier op antwoorde onbevreest,

Dat nooit Mevrouw van dat gevoelen is geweest.

LIZIMON.

Mevrouw is 't nooit gewcest? ik heb myn woord gegeven,
En zo Mevrouw me durft uit dwaasheid tegenstreven,
Zo zal op staandevoet, Mevrouw, door myn gezag,
Haar Paspoort krygen, net als jy, nog dezen dag.

PHILINTE.

'k Min Izabel; ook is haar Moeder my genegen,
Dies hoope ik op 't geluk dat ik haar zal bewegen:
Zo dra my deze hoop door beide word ontzegt,
Zal ik gehoorzaam zyn; tot hier toe heb ik recht.

NEGENDE TOONEEL.

GRAAF, LIZIMON.

Wat koppigheid!

LIZIMON.

GRAAF.

Dit heeft Valerius gebrouwen,
Maar 't zou hem, zo gy niet zyn Vader waart, berouwen.

LIZIMON.

Myn jonge? wacht, 'k zal hem voor goed de rug bezien,
Of nog dien Vagebond van daag myn huis verbiên.
Ik zal hem leeren... my hier zulk een poets te speien!

GRAAF.

Het is een Jonkertje, verwaand in alle deelen.

LIZIMON.

't Afbeeldsel van zyn Moër, een Zot, een grage-praät,
Die zich veel inbeeld, maar een Gek is inderdaat.
ô, Myn boosaardig Wyf! dat zich zo zagt van zinnen,
En zedig toont, is een der slimste Duivelinnen,
Van koelen bloede. Al 't geen die fyne tronie zaid,
Is zeer welsprekend; maar ook vol spitsvinnigheid. (ken,
Zy dorst me, in 't byzyn van myn Dochter, stout ontdek-
Dat zy, zo 'k u verkoos tot Schoonzoon, wou vertrekken,
En my verlaten; maar ik antwoordde op die reên,
Dat

VERNEDERDE HOOGMOED. 79

Dat zy haar zin kost doen, ik was 'er meê te vreên:
 En dat ze, indien zy dit Contract wou onderschryven,
 Kon zoeken haar fortuin, ik zou haar Dienaar blyven,
 En niet eens treurig zien noch bang, om haar vertrek.
 Toen zy dat hoorde, was 'er huilen geen gebrek.
 Myn Dochter en de Meid, die keeken eerst als Uilen;
 Daar na begonnen ze, om gezelschap, meê te huilen.
 Want huilt 'er eene Vrouw, alle and'ren die het zien,
 Die huilen met haar meê, al waaren 'er ook tien.

GRAAF.

Zo dat ons oogmerk veel verhindring heeft te schromen.

LIZIMON.

Ik zal mirakels doen om tot het end' te komen.
 Het geen ik hebt gehoord van jou, behaagt me zeer.
 Nooit dacht ik dat jy waart zo groot en machtig Heer.
 Wat duivel, hoe! jouw Vaer slaat in zyn Baronney,
 Na dat men zeid, een groot figuur. Dat mag ik lyen.

GRAAF, *bem op de schouder slaande.*

Vaar voort, myn Heer, zo dragy my ter deege eens kend,
 Zult gy die spreekwyz' wel verand'ren in het end';
 En nooit een Schoonzoon van myn soort meer jouw-of

LIZIMON.

'k Doe't in gedachten, maar 'k zal die gewoonte myên.
 My onderwerpen aan de Hoflykheid, dier haar...

GRAAF.

Beloofst gy my dat?

LIZIMON.

Ja, 'k beloof het jou, ziedaar,

Jy zult te vreden zyn.

GRAAF.

Ik moet ronduit verklaaren,

't Is hoffelyk gezeid.:

LIZIMON.

ô! Laat die grootsheid vaaren,

En laat ons liever t'saam' beraden wat my staat

Te doen, om tot het end' te komen.

GRAAF.

Dit 's myn raad.

Gy moet by u niet meer gedogen dat men zegge
Van my, al wat men wil, noch u iets wederlegge.
In 't kort, om geen gevaar, hoe groot het wezen mag,
Te schromen, zo bedien u-zelf van uw gezag.

LIZIMON.

Zo gy me helpen woud...

GRAAF.

ô Neen, Heer, stel dat buiten,
Zo dra gy 't ééns zyt, zal ik meê daar toe belluiten.

TIENDE TOONEEL.

LIZIMON, *alleen.*

'k **B**en gek, of met den droes bezeten, dat 's gewis,
Om dat ik zo bedoord, en zonder ergernis
Die hovaardy verdraag; de trotsheid moet myn zinnen
Betoverd hebben, dat geen spyt my kan verwinnen.
Welaan, ik breek myn woord... maar neen, die malligheid
Zou weêr te niet doen all' myn gantsche Autoriteit;
Dus zou ik, en myn Wyf en Zoon doen triumpheren,
En ik, als Heer, ik zou my moeten reguleren
Naar 't geen Mevrouw verstond. Neen, neen, dat waar' te
Enook te slechten eer die 'k aan de Mannen gaf! (laf,
De spyt stelt my nochtans dat onderwerp voor oogen,
Maar wederom myn eer, myn eer wil 't niet gedogen;
Die hitst my op, en raad my tot den sryd ... welaan,
Ik ga, om by myn Wyf een snelle baal te slaan!

Einde van het Derde Bedryf.

VIERDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

LIZETTE, PASQUYN, *ieder van een byzondere zyde uitkomende.*

LIZETTE.
Hoe! zonder my te zien, my zo voorby te loopen?
 Dat 's vreemd.

PASQUYN.
 Myn Koningin! wie zou dat durven hoopen,
 U hier te vinden. Zou 't wel kunnen wezen dat
 Gy iets noodzakelyks aan my te zeggen hadt?

LIZETTE.
 Ja: zoudt gy my op iets wel willen onderrichten?

PASQUYN.
 Kan ik?

LIZETTE.
 Voorzeker: En gy zult my zeer verplichten.

PASQUYN.
 Zo doet gy kwalyk dat gy twyffelt.

LIZETTE.
 Maar ik moet
 Een poging op u doen die van belang is.

PASQUYN.
 Goed.
 Gy kunt maar spreken. 'kBen een Man, die zich zal dragen
 In alles wat gy maar begeert, naar uw behaagen.
 Wat is 't, dat uw gezag myn' plicht heeft opgelegd?
 Wat poging...

LIZETTE.
 Dat gy my hier eens de waarheid zegt.

PASQUYN.
 Niets valt my ligter.

LIZETTE.

Om dan tot de zaak te komen,
 Hebt ge ooit iets van 't Kasteel van Grootfchenburg ver-
 Of dat gezien? (nomen,

PASQUYN.

Gezien? wel honderdmaal. „Dat's grof
 „Gelogen!

LIZETTE.

Is 't dan, als men zeit, zo'n prachtig Hof?

PASQUYN.

O't is het schoonst' Kasteel des Aardryks, ja, myn Schone.
 't Verbeelt van verre voor 't gezicht een Pantagone.

LIZETTE.

Een Pantagone? ô my! wat vreemder woord is dat.

PASQUYN.

Het is een Konstwoord, dat gy mooglyk niet bevat.

LIZETTE.

ô Neen: maar zeg my eens, wat wil dat Konstwoord zeggen?

PASQUYN.

Wel luister dan; wyl ik u alles uit zal leggen
 Van dat vermaard Kasteel, zo net, dat gy 't misfchien
 Niet beeter weten zoudt, al hadt gy 't zelf gezien,
 't Zyn zeven Torentjes, die fchier de wolken tergen...
 Gelegen tufchen tien Bolwerken... op drie Bergen...
 Formeerendé een Valey... wier kruin zich ftrekt, zo 'k
 Tot op... een Toren... daar een Vyver is om heen... (meen,
 Die Toren juist geplaatst... zó dat hy met zyn kroone...
 Vyf hoeken uitmaakt, en dat is een Pantagone.

LIZETTE.

Ziedaar een fchoon Kasteel, dat roemenswaardig is!

PASQUYN.

'k Geloof zo zeker, dat gy 't fchoon bevindt.

LIZETTE.

Gewis.

De Vader van den Graaf, geloof ik, houdt ook prachtig
 Zyn Hof, op dat Kasteel? niet waar?

PAS-

PASQUYN.

Ja wel, waarachtig.

'k Verzeker u, daar is in 't gantsche Koningryk
Geen Heer, die van zyn pracht gaf immer grooter blyk:
Jacht-Honden, Jagers, Koets en Paarden, schoone Kleëren,
Steeds open Tafel, twee Stalmeesters, Kamerheeren
En Dienaars zonder tal; ja, al wat van hem leeft,
Kan niet verteeren 't geen hy in te komen heeft.

LIZETTE.

Dan is het wis een Heer die ryk is?

PASQUYN.

Wel te weeten!

Dat 's aan die kost'lykheid en pracht wel af te meeten.

LIZETTE.

Ik vinde een kleene fout in dat verhaal van u.

Gy hebt of nu of flus gelogen.

PASQUYN.

Wel hoe nu?

LIZETTE.

Een Logenaar, die, 't geen hy zeit, niet kan onthouwen,
Ontdekt zich-zelf terstond. Hoe kan ik u vertrouwen?
Thans zegt gy dat uw Heer is Ryk: daar gy me flus
Nog hebt gezegd dat hy geen goed'ren hadde, en dus...

PASQUYN.

't Is waar, gy hebt gelyk. Ik kan 't niet wederleggen.
Ik haat het liegen zelf; maar toch, wat zal ik zeggen?
Ik heb gehoorzaamd. Doch, het is maar al te waar
Geweest, en dat ik loog geschiede uit kortswyl maar.

LIZETTE.

Verklaar, zo 't u beliest, dat raadzel my wat nader.

PASQUYN.

Voor vyftien jaaren was, al 't geen ik van den Vader
Gezegd hebb', waar; maar sints verkeerden 't inderdaat.
Thans leeft die goê Man in een' deerniswaarden staat,
En leid een leeven vol verachting en elende.

Myn Meester, die tot nog zyn' slechten staat ontkende,

Komt met een grootsch verhaal, vrucht van zyn hovaardy,
En wil dat hy nog in zyn voor'gen luister zy.
De zaak blyv' tusſchen ons geheim!

LIZETTE.

Wil des niet vreezen.

Indien ik iets ontdekte, ik zou ondankbaar wezen,
Den Graaf doen ongelyk. En dat ik naar de zaak
Dus vorſe, is maar opdat ik hem gelukkig maak'.
Valerius weêrſtaat myn vlyt alle ogenblikken; (ken.
Maar 'k wil dat hy voortaan zich tot myn hulp zal ſchik-
Daar komt hy net van pas.

PASQUYN.

Van pas ga ik dan heen,
Nadien hy u hier zoekt, en laat u beide alleen.

T W E E D E T O O N E E L.

VALERIUS, LIZETTE.

H LIZETTE, *op een verachtende wyze.*
a! zyt gy daar, myn Heer, dat kan my zeer behaagen.

VALERIUS.

Hoe! wilt gy kyven?

LIZETTE.

'k Had wel reden.

VALERIUS.

Mag ik vraagen?

Om welke reden toch?

LIZETTE.

Om uw Manhafte daên.

Ik meen, myn minſte wil was u een wet voortaan?

VALERIUS.

Dat 's waar.

LIZETTE.

Nochtans zyt gy myn onderneming tegen,
Wyl gy den Graaf niet, maar Philinte zyt genegen.

Dit

Dit bleek ook, toen gy vol van yver, onbedacht,
Al 't geen de Graaf u zeide, aan hem weêr overbragt.

VALERIUS.

'k Hebbe aan myn vriend gezeid, hoe dat de Graaf, om ei-
Belangs wil, hem als een onwaardige dorst dreigen. (gen
'k Hebbe anders niet gezeid. Maar 't is een deugdzaam Heer,
Die nergens meer op is gesteld dan op zyne Eer.

LIZETTE.

Dan op zyn Eer! weg, wyl die reden my verstoren.

VALERIUS.

Waarom? verwekken zyn verdiensten u tot toren?

LIZETTE.

Neen: maar zo gy uw zorg niet wilt besteden, om
Te maken dat de Graaf uw Zusters Bruidegom
Thans word, en niet Philinte en zyn belang laat vaaren;
Zo kome ik u recht-uit, en ongeveinsd verklaaren,
Dat ik als Juffrouw, of Lizette, of waar 't geval
My dan toe schikken mag, u nimmer trouwen zal.
Ik heb besloten. 't Staat aan u nu om te kiezen.

VALERIUS.

Om welk een oorzaak... maar, 'k zal myn geduld verliezen,
Doordien dees Ouden weêr komt storen ons gesprek.

LIZETTE.

Ik moet hem spreken. Ga.

VALERIUS.

Vaarwel dan, ik vertrek.

DERDE TOONEEL.

LIKANDER, LIZETTE.

LIKANDER.

(ken?)

'k Vinde u, hier komende, weêr met dien Jongman spre-

LIZETTE.

Dat 's waar; maar ons gesprek heeft wat naar twist geleden;
Valerius wil niet gedogen dat myn Heer
De Graaf ooit trouwe met zyn Zuster.

Gy nu weêr,
Zyt op des Graven zyde, en poogt dat voort te zetten?

LIZETTE.

ô Ja, ik doe myn best by elk die 't wil beletten:
't Is waar, de Graaf is zeer verwaand en fier van moed,
Vergeefsch is 't, wat men ook ten zynen voordeel' doet.
Hy acht geen mensch noch dienst; en toch, dit uitgezon-

dert,
Hoe 'k hem meer ken, hoe meer zyn glori my verwondert.

LIKANDER.

Ach! wat bedroeft gy my!

LIZETTE.

Waarom, myn Heer?

LIKANDER.

Maar gy,

Ik bidde u zeg my eens, waarom kiest gy de zy'
Van 't geen de Graaf betreft? hoe kan hy toch beloonen
Uw' dienst en achting, en zich des gevoelig toonen,
Indien hy, als gy zegt, dus van het spoor verdwaalt?

LIZETTE.

Hy heeft myn zorgen met veel afkeer steeds betaald.
Ik storte, wen ik daar aan denk', veel tranenvlieten!
Maar 't schaadt niet; 'k vind in hem te dienen geen verdrie-

LIKANDER.

(ten.

Wat hoore ik, Hemel! welk een hart vol teêr beleid
In de eene, in d'andre, welk een ongevoeligheid!
Doemwaarde Hoogmoed! neen, daar 's by den Iftervelingen
Geen snoder Ondeugd, die nooit straffe moest ontspringen.
Zy maakt elk gynsbaar aan haar valsche rechten; doet
Demensch'lykheid te kort, en dooft de stem van 't bloed!

LIZETTE.

Ja, dat bevinde ik.

LIKANDER.

Gy, gy zult noch lang na dezen,
Zo 'k hoop, de troost van een Rampzalig Vader wezen.

LIZETTE.

Helaas! gy spreekt van hem gedurig wel, myn Heer,
Maar hy vertoont zich voor myne oogen nimmermeer:
'k Dacht hem te aanschouwen, maar ik zie myn hoop ver-

LIKANDER. (dwynen.)

Geduld: 'k verzeker u hy zal hier haast verschynen.

LIZETTE.

Waarom onthoudt hy my dat dierbaar ogenblik
Van zyne omhelzing toch? dat is 't alleen daar ik
Naar wensch.

LIKANDER.

Hy vreest dat u zyn byzyn zal bedroeven;
Ondanks uw goedheid.

LIZETTE.

Neen: laat hy slechts niet vertoeven.

LIKANDER.

En dat zyn rampen, schoon elks medelyden waard,
Alle uwe vriendschap zal verkoelen.

LIZETTE.

Is myn aart

Hem dus verdacht!

LIKANDER.

In 't kort, eêr hy zich openbaare,
Begeert hy dat men u zyn' droeven stant verklaare.
Ligt hoopt gy hem te zien in luister als voorheen?
En hy 's in slechten staat.

LIZETTE.

Hy zal, om deze reên,
My des te waarder zyn, en zien, hoe dat myn harte,
Wel verr' van afkeer, steeds bewogen met zyn smarte,
Voor hem verdubb'len zal myn tederheid en min.
Dat hy slechts kome; eer noch de nacht neemt zyn begin,
Zal hy, van 't weinig' dat ik heb, bezitter wezen.
Myn yver zal alleen zyn rampen wel geneezen.
'k Zal alles voor hem doen. Heb ik geen geld, 'k heb toch
Veel schoone kled'ren die my zyn verëerd; en nog

Een Diämant-Ring van myn Moeder. Dit te gader
 Zal ik verkopen, en 't besteden aan myn' Vader.
 Gelukkig duizendmaal, zo 'k hem maar toonen mag,
 Hoe dat ik hem bemin met eerbied en ontzag!

L I K A N D E R.

Houd op, houd op, wil uw genegenheid bepaalen;
 En laat myn flaauwe ziel een weinig adem haalen.
 Gy mint uw Vader. Hy 's niet ongelukkig meer!

L I Z E T T E.

Ach! wyl hy noch vertoeft, zo zeg my eens, myn Heer,
 Wat Monfter dat de ramp verwekte van myn hoeder?

L I K A N D E R.

Wat Monfter? 't was de trotsch, de hoogmoed uwer Moe-
 Door haare Staatzucht ging uw's Vaders staat te niet:
 Haar trotsch was oorzaak van zyn rampen en verdriet.

L I Z E T T E.

Hoe kwam dat?

L I K A N D E R.

Een Mevrouw van aanzien en vermogen,
 Betwistte haar een plaats', vermaak'lyk voor elks ooggen,
 Zo dat uw Moeder haar met hoon voor 't voorhoofd stiet:
 Waar over zy gevoelde een doodelyk verdriet.
 De Man van deze Dame, in spyt en toorne ontsteeken,
 Vervolgde uw Vader, om dit ongelyk te wreken,
 In 't komen van de jacht: en nam hem zo wel waar,
 Dat zy zich beide alleen bevonden by malkaer.
 Een doodlyke uitflag is zyn woede nagebleven:
 Hy wou zich wreken, en verloor daar by het leven.
 Kortom, uw Vader, niet door gramschap aangefart,
 Doorstak zyn' vyand, doch in weêrwil van zyn hart,
 Dewyl hy vechtende maar slechts zyn lyf verweerde.
 Het Bloedverwantschap des gesneuvelden begeerde
 De wraak, en noemde dit gevecht vast overal
 Een wreede Moord, schoon maar een uitflag van 't geval.
 Getuigen, van vals hart, bevestigden met eede
 Het feit. Men sloeg geloof aan hen. Uw Vader deede,
 Tot

Tot zyn verweering, wat hy konde; maar om niet.
 Hy wierd veroordeeld, en hy vluchtte uit zyn gebied,
 Naar Engeland, waar heen uw Moeder, hoe verbolgen
 Van grootsheid, echter was genoodzaakt hem te volgen:
 En by hem bleef met u, noch jong zynde en niet groot,
 Tot dat haar trotsch-gedrag een eind' nam door de dood.

LIZETTE.

ô Hemel! was 't dan niet myn Moeder, die 'k voordezen
 In 't Klooster had, en die my plagt zo waard te wezen?

LIKANDER.

Dat was uw Minne, die u altoos opgepast,
 En herwaards heeft gevoerd. Die, naar uw 's Vaders last,
 Twee jaren na 't begin van zyne tegenspoeden,
 Aan haar gegeven, om uw kindsheid op te voeden,
 Zich-zelf uw Moeder noemde, en uwen naam verborg.

LIZETTE.

Maar waar toe dit geheim? waarom met zo veel zorg
 Myne afkomst my geheeld?

LIKANDER.

Men zweeg u deze zaaken,

Om zo veel zedig als Rampzalig u te maaken;
 En u te spaaren voor misnoegen en berouw,
 Tot dat de Hemel eens uw ramp verzachten zou:
 Uw Vader had dit wel met nadruk zo geboden,
 En zyne voorzorg was noodzaak'lyk u van noden.

LIZETTE.

Ik brande om hem te zien; en ach! ik beef voor hem.
 Hoe durft hy hier, helaas! verschynen, daar de stem
 Eens Rechters 't vonnis heeft geveld?...

LIKANDER.

Zyn trouwe vrienden,

Te wel bewust dat hy onschuldig was, bedienden
 Zich mid'lerwyl van hun gezach, om eens, indien
 Het moog'lyk ware, op nieuws zyn Vonnis na te zien.
 't Gelukte hen; want twee getuigen hadden tevens
 Hun valsch getuigenis verklaard vóór 't eind' huns levens.

Uw Vader had nu ruim twee jaren lang gewacht
 Naar zyner vrienden hulp, en d'uitkomst hunner magt,
 Toen hy het nieuws ontving van zyn ontslag: zyn harte
 Wierd overftelpt van vreugde, in 't midden zyner smarte.

LIZETTE.

Ach! dat hy kome. Ik vrees dat eenig ongeval,
 Indien hy langer toeft, myn ziel bevangen zal.
 Laat ons hem zoeken, Heer; welaan, kom, laat ons trachten
 Hem voor te komen in zyn ongeduld en wachten.
 Ly dat ik mag zyn kniën omhelzen, op dat ik
 Van vreugde fterve in dit zo waardig ogenblik!

LIKANDER.

Gy hebt niet verr' te gaan om deze vreugd te fmaaken,
 Nadien de Hemel hem komt aan u kenbaar maaken.
 Myn Dochter, zie in my 't Rampzalig voorwerp van
 Dien Vader, want gy hoort, gy spreekt de zelfde Man.

LIZETTE, *hem te voet vallende.*

ô Hemel! zyt gy 't zelf? de ziel zal my begeven
 Van vreugd: dit ogenblik is 't waardfte van myn leven!

LIKANDER.

Rys op, myn Dochter, rys; ik ken uw zuiver hart;
 En zeg noch eens gy zult myn troost zyn in myn smart.
 Maar ach! wat fchrome ik om uw Broeder weêr te aan-

LIZETTE.

(fchouwen.

Wie is myn Broeder?

LIKANDER.

Daar moogt gy de Graaf voor houwen.

LIZETTE.

De Graaf myn Broeder!

LIKANDER.

Ja.

LIZETTE.

Helaas! ik kan niet meer.

Ach! onderfteun my wat.

LIKANDER.

Dat hy zich fchaam' veel eêr,
 Als

Als gy hem kenbaar word.

LIZETTE.

Ach! wat kome ik te hooren.

Maar ja; wy zyn uit één en 't zelfde bloed geboren,
Hy is myn Broeder: want, toen ik hem zag in 't end,
Ondanks zyne afkeer, heeft myn hart hem straks gekend.
Geen wonder dat ik hem beminde in myn gedachten.

LIKANDER. (ten!

Uw hart voorkomt hem; durft de ondankbaare u verach-
Wel! dat ik my van deez' gelegenheid bedien',
Om in uw byzyn zyne ontsteltenis te zien,
Zo dra de tyd gedooft om u bekend te maaken.

LIZETTE.

Mag ik hem, als bekend, tot nog dan niet genaaken?

LIKANDER.

Neen: want ik ga hem zien. 't Geen ik hem zeggen zal,
Zal hem niet vleijen, maar wel treffen bovenal:
Want zyn Hoogmoedigheid verdient dat ik hem nader
Met gestreng verwyf, als een rechtschapen' Vader.

LIZETTE.

Indien hy u niet kent bevindt gy 't ligt.

LIKANDER.

ô Neen,

Hy kent my wel, en heeft my reeds gezien. Ga heen,
Myn Dochter, 'k hoor gerucht. Betracht voor al het zwy-

LIZETTE, *hem omhelzende.* (gen.

Gy kunt het al van myn gehoorzaamheid verkrygen,
Myn Vader.

VEIRDE TOONEEL.

LIKANDER, PASQUYN.

LIKANDER.

Is myn Heer de Graaf niet t' huis?

PASQUYN, *met een fierheid.*

Waarom?

LI-

'k Moet hem eens spreken.

PASQUYN, *hem rontom beziende.*

Gy? hem spreken?

LIKANDER.

Ik.

PASQUYN, *verachtender wyze.*

Kom, kom,

Dat kan niet weezen.

LIKANDER.

En waarom niet?

PASQUYN.

Om die reden,

Dat hy iets heeft te doen.

LIKANDER.

Wat hy voor bezigheden

Mag hebben, 'k ben gerust dat hy, zo dra hy hoort

Dat ik hem spreken wil, zal komen onverstoord.

PASQUYN, *met een barsheid.*

Wie zyt gy dan?

LIKANDER.

Ik ben . . . want wie kan 't meer verdraagen?

Een Man, te zeer gehoond door uw stoutmoedig vraagen!

PASQUYN.

„Hy heeft waarachtig groot gelyk! want ik verval

„Gedurig . . . maar ik zal my straffen eens voor al.”

Ik zie, myn Heer, dat u myn zeggen schynt te hoonen;

Maar ben ik zo wat trotsch, ik ben weêr te verschoonen.

LIKANDER.

Waar door?

PASQUYN.

Om dat ik thans bezit een groot gebrek;

Dat is, om my niet veel te roemen, 'k ben een Gek.

LIKANDER.

Men is 't veel minder als men zyn gebrek wil weeten.

PASQUYN.

Myn Meester is veelyds met zulk een waan bezeten ;
 Hy is zo trotsch van aart, dat ik het altemet
 Eens van hem overërf, wen ik 'er niet op let.
 Gelukkig nog voor my, voorzichtigheid en reden
 Bepaalen vaak den loop van myn hovaardigheden :
 Gy ziet dat ik my door haar toedoen straks vernêêr.
 Maar 'k bidde u, zyt zo goed, en zeg me uw' naam, myn

LIKANDER. (Heer.

Myn vriend, ga, zeg uw Heer, dat ik zeer ben verlegen
 Om 't antwoord op dien brief, die hem van mynent wegen
 Ter hand gesteld is, heeft hy dien gelezen?

PASQUYN.

Ja.

Zyt gy die Vreemd'ling dan...

LIKANDER.

Die ben ik.

PASQUYN.

Och, ik ra

U als een vriend, wil naar dat antwoord niet verlangen,
 Maar berg uw lyf: want ik, ik heb 't voor u ontfangen,
 En 'k voel het nog!

LIKANDER, *grimlaghende.*

Ik bid, ei vrees toch niet voor my!

Hy zal me op heufcher wyze antwoorden.

PASQUYN.

Hoe! wilt gy

U in 't gevaar...

LIKANDER.

ô Ja, 'k wil dat gevaar wel loopen.

PASQUYN.

Die met hem aanleid, heeft een slecht gewin te hoopen.

LIKANDER.

Laat dat zo weezen. Ga.

PASQUYN, *beengaande en wederkerende.*

Zo waar, ik vrees gy zult...

LI-

Maar...

PASQUYN.

Zo gy kwaat ontmoet, het is uw eigen schuld.

VYFDE TOONEEL.

LIKANDER, *alleen.* (ten.)
 U it d' aart des Knechts is d' aart des Meesters af te me-
 Maar ach! was noch myn Zoon met deze deugd bezeten,
 Dat hy, als deze Knecht, eene inkeer kreeg, mischien
 Zou ik zyn Hoogmoed dan noch eens vernederd zien.
 Maar 'k durf't niet hopen. . zie, hoe fier tred hy my nader.

ZESDE TOONEEL.

LIKANDER, GRAAF, PASQUYN.

GRAAF.

Waar's die vermeet'le... maar, o Hemel! 't is myn Vader!

LIKANDER.

't Onthaal is teder, en ik ben 'er door gesticht.

PASQUYN.

„Wat droes is dat? hy staat verfteld. Zyn hoogmoed

GRAAF, *zyn' boed afneemende.*

Eene eerste drift kan vaak verkeerden indruk geven.

'k Verzoek verſchoning.

PASQUYN.

„Dat is 't eerste van zyn leven!

GRAAF.

Ik dacht... vertrek, Pasquyn.

LIKANDER.

Neen, dat hy blyve.

GRAAF; *Pasquyn wegſtorende.*

Ik zeg,

Vertrek, of vrees myn toorn!

LIKANDER, *Pasquyn wederhoudende.*

Neen blyf, en ga niet weg.

PAS-

PASQUYN.

Het word my hier te warm. 't Is beter 't vuur ontweken.

GRAAF.

Zo iemand naar my vraagt, thans ben ik niet te spreken.

ZEVENDE TOONEEL.

LIKANDER, GRAAF.

LIKANDER.
Wat wil dat zeggen?

GRAAF.

'k Heb myn reden.

LIKANDER.

Waarom deed

Gy hem met zulk een drift van hier gaan, daar hy weet...

GRAAF.

Zou 'k aan een Knecht, dat gy myn Vader zyt verklaren?

LIKANDER.

Gy vreest, in plaats van dat, myne Armoë te openbaaren.

Ziedaar uw oogwit. En wel verr' dat gy verzell

Van vreugde my zoudt zien, uw hoogmoed is ontsteld;

En schaamt zich myner: Ja, myn komst maakt haar verle-

Uw hart, tot zo verkeerd een glorie steeds genegen, (gen.

Is medeplichtig aan dat kwaad, en al te snood,

Van tedre driften, die 't bezitten moest, ontbloot.

Ach! ik bemerk te klaar, (wie zou het ooit geloven?)

Dat een onëedle schaamte in u natuur kan dooven.

'k Hebbe u vergeefs dien brief gezonden; ik zie in 't end

Myn misflag, denkende, dat iemand onbekend,

Meêr dan een Vader vol elende zou vermogen,

Die om zyn rampen is veracht'lyk in uwe oogen.

GRAAF.

Ik! u verachten? durft gy 't denken! ach! myn hart

Gevoelt op dat verwyt een dodelyke snart.

Denk, denk eêr dat uw Zoon u eeuwig zal beminnen.

LIKANDER.

Welaan, zo toon my zulks, en wil maar voort beginnen.

GRAAF.

Bedien u-zelf van al wat ik vermag, myn Heer.
Spreek, wat begeert gy toch?

LIKANDER.

Dat gy voortaan wat meer
Aan de openhartigheid u-zelven zult gewinnen;
Dat gy me, in dezen staat, voor Vader zult erkennen,
Hier in dit huis. Laat zien, of gy 't zult durven doen.

GRAAF.

Kunt gy 't gevaar niet, daar ge u in begeeft, vermoên?

LIKANDER.

Hoe! moet ik Lizimon of zyn gezin mistrouwen?
Neen: breng me 'er. 'k ben belust myn Dochter eens te
aanschouwen.

GRAAF.

Ik bid vertoon u daar zo ras nog niet. Misfchien
Zoudt ge u met schimp en smaad van hen bejegend zien.
Weet gy niet tot hoe hoog de trotsheid op kan stygen,
In zulke, die door 't Goud hunn' Adeldom verkrygen?
Indien hy by den rang geen grootsche pracht ontmoet,
Behandelt hy met smaad het aller-edelft' bloed.
Hy, die zyn aanzien heeft door 't los geluk verkregen,
Beschimpt nooddruftige verdienften allerwegen,
En acht die niets, ten zy men met veel poging zyn
Behoeftte smoore, en met veel pracht by hem verschyn'.
Sints u het wreede lot met rampen overlaadde,
Kwam my, in myn verdriet, dit middel maar te stude;
Het voeren van een' Staat, myn' naam en eed'len moed,
En dat verstrekte my in plaats van geld en goed.
Ik klom by trappen op: en houde, als een die ryk is,
Een' staat in schyn die myn geboorte slechts gelyk is;
En zonder dit bedrog, myn naam noch myn geslacht
Had my by Lizimon in achting ooit gebracht.

L I

LIKANDER.

Men heeft hem anders my verbeeld. Zou ik geloven...
 Neen,neen, dus tracht gy slechts uw glorizucht te dooven.
 Maar ik, die trotsheid noch hovaardigheid bezit,
 Wil my vertonen, en ik ga myn 's weegs,
Hy wil heengaan.

GRAAF, *hem weerhoudende.*

Ik bid,

Toon my die gunst; vertoef alleenlyk een'ge dagen;
 Ik werp my voor u neêr om ze u dus af te vraagen.

LIKANDER.

'k Versta 't. Verwaandheid toont me in die gesteltenis,
 Dat een rampzaalige niet uwer waardig is.
 Ja, 'k wierd rampzalig door uw Moeders ydel poogen,
 En gy hebt maar te veel haar' inborst ingezogen.

GRAAF.

Ach! heb toch deernis met die eed'le fierheid, daar
 Myn hart wat al te veel mede is bezet, 't is waar.
 Voor 't overige, zyt verzekerd dat 'k myn leven,
 Zo 't u kost dienen, zou met vreugd ten besten geven.
 Maar ach! bewaar voor 't minst myn eer, om myn belang;
 Opdat geen kwaad gerucht bezwalke onz' eed'len rang.

LIKANDER.

'k Heb deernis met u, 'k zal uw zwakheid slechts verscho-
 nen,
 En u myn tederheid en Vaderliefde toonen;
 Maar met dat voorbeding, zo zich uw Hoogmoed weêr
 Verheffe voor myn oog...

ACHTSTE TOONEEL.

LIKANDER, GRAAF, LIZIMON.

LIZIMON.

Uw Dienaar, waarde Heer!
 Ik zocht u ... maar uw koel gedrag maakt my verwonderd.
 G Zyt

Zyt vrolyk. 'k Heb wat nieuws; 't is of 't te Keulen dondert.
Myn Wyf word reed'lyk.

GRAAF.

Hoe!

LIZIMON.

't Is tyd dat gy haar ziet;
Want zy heeft thans voor u zo groot eene afkeer niet,
Als eerst. De goeje Vrouw doet wys, het op te geeven;
Want had zy 't niet gedaan, ik hadde een duivels leven
Gemaakt. Ik heb bezorgd dat ze u te woord zal staan:
Ga, spreek myn waarde Vrouw; en alles zal wel gaan,
Mits dat gy haar wat vleit; wil dat toch niet vergeten;
Want 't is een kluchtige Princesse moet gy weeten,
Omtrent zo fier als gy, en van...

GRAAF.

Ik ben verblyd
Dat ge u verbeterd hebt, en thans beschaafder zyt.

LIZIMON, *zyn hoed opzettende.*

Nou zieje, Broêrlief, dat ik jou maar wil behaagen. 3

GRAAF, *verachtender wyze.*

Zeer wel.

LIZIMON, *zich ontdekkende.*

Kortom, myn Heer, de zaak zal nu wel slagen;
Haare uitkomst staat aan u, zo gy 't niet zelf belet.
Dies laat u, 't geene ik zeg, veritrekken voor een wet.

LIKANDER, *tegen den Graaf.*

Myn Heer spreekt wel, en tot uw voordeel, staak uwwrezen,
Uw eenigste oogmerk moet alleen uw Huw'lyk wezen;
Daarom bedien u van dit gunstig voorval, want...

LIZIMON, *tegen den Graaf.*

Wat is dat voor een Man?

GRAAF, *Lizimon ter zyden trekkende.*

„ 't Is... 't is myn Intendant.

LIZIMON.

„ Hy lykt wat zedig. En na 'k merk aan alle zaaken,
„ Kan hy niet veel profyt by 't Intendantschap maaken.

GRAAF.

GRAAF.

„Het is een Man van eer.

LIZIMON.

„Dat schynt wel.

LIKANDER.

„^kZie dat hy

„Heer Lizimon misleid, hem sprekende van my. (wen.

„Zyn Hoogmoed is ontsteld, met my alhier te aanschou-

GRAAF.

„Weet noch...

LIZIMON.

„Welnu?

LIKANDER.

„Ik zal myn gramschap wederhouwen,

„Op hoop dat ik in 't kort de vreugd zal hebben, van

„My te openbaaren, en myn' Zoon te straffen; dan

„Zal myn gerechte spyt hem een Toncel bereiden,

„Dat hem zal dwingen van zyn Hoogmoed af te scheiden;

GRAAF, *tegen Likander*

„Ik bid, bedwing u-zelf; zeg niets, waar door hy kan

„Bemerken wie gy zyt.

LIKANDER.

't Is wel.

GRAAF, *zich wederkerende naar Lizimon.*

„Het is een Man,

„Die zuinig is, en om zyn trouw my kan bekoren.

LIZIMON.

Welaan ik hebbe u daar een schoonder nieuws doen horen;

Verzuimen wy dat niet, myn Vrouw verändert ligt.

Zy wil u zien; voldoe aan haar nu ook uw' plicht.

GRAAF, *grimlagchende.*

Myn' plicht?

LIZIMON.

Ja, zekerlyk.

GRAAF.

Dat is geen wys van spreekē.

LIKANDER, *tegen den Graaf.*

Hoe! moet een enkel woord, een niet, u dus ontsteken?

LIZIMON, *tegen den Graaf.*

Hy spreekt met goed verstand.

LIKANDER.

't Is wel de pynewaard,

Te vitten op een woord, wen iemand zich verklaart.

GRAAF, *een weinig fier tegen Likander.*

Maar hoe! myn Heer...

LIKANDER, *gebidender wyze.*

Maar hoe! wilt gy myn spyt verwekken?

Doe dat men doen moet, of...

GRAAF.

„Hy zal zich nog ontdekken.

„ô Wreede smart!

LIZIMON, *tegen den Graaf.*

„My dunkt, die Ouden gaat verr' heen,

„Met zyn gezach?

GRAAF.

„Dat 's waar.

Tegen Likander.

„Gy moort my door uw reên!

„Ik bid, bedwing voor hem ten minsten uw gepeinzen.

LIKANDER.

„Voeldoe dan zyn begeerte, of ik houde op te veinzen.

LIZIMON, *tegen den Graaf.*Myn Vrouw verwacht u; kom, met onderdanigheid,
Haar bidden om haar gunst, dewyl de zaak dus leit,LIKANDER, *tegen den Graaf.*

Met onderdanigheid; verstaat gy 't wel?

GRAAF.

Volkomen.

„ô Hemel!

LIZIMON, *tegen Likander.*Goeije Man, ei zeg eens zonder schromen,
Keurt

Keurt gy myn' raad niet goed?

LIKANDER.

„ô Ja, ik keur dien goed;

En hy heeft ongelyk, zo hy u niet voldoet.

De les, die gy hem geeft, myn Heer, kan my behaagen.

Hy heeft die nodig; want ik kenn' hem.

GRAAF.

„Wreede plaagen!

LIZIMON, *tegen Likander.*

Ligt hebt gy lang by hem gewoond?

GRAAF, *tegen Lizimon.*

„Kom, laat ons gaan,

„De tyd verloopt, myn Heer, met hier te blyven staan,

LIZIMON.

„Aanstonds.

Tegen Likander.

Maar, hoe veel heeft de Graaf wel in te komen?

LIKANDER.

Dat weet ik u niet wel te zeggen.

LIZIMON.

Maar genomen,

Ten naasten by.

GRAAF, *tegen Likander.*

„Zeg hem...

LIKANDER.

„Ik wil niet liegen, neen.

Tegen Lizimon.

Een zaak van groot belang verplicht my thans om heen

Te gaan; maar 'k zal in 't kort, myn Heer voldoening

geeven.

Terwyl kunt gy uw zaak besluiten. Daar beneven

Durf ik me vleijen, dat ik ook in korten tyd

Zal kunnen maaken dat gy beî te vreden zyt.

Vaarwel.

DE GLORIEUS, OF
NEGENDE TOONEEL.

GRAAF, LIZIMON.

U LIZIMON.
w Intendant schynt wel uw baas te wezen.
Wat wil dat zeggen?

GRAAF.
Om dat hy altoos voordezen
Opzichter over my geweest is, neemt hy vaak
Die vryheid.

LIZIMON.
Kom, laat ons myn Vrouw gaan zien, en staak
Uw fierheid.

GRAAF.
Kom dan... maar, wat moet men aan haar zeggen?

LIZIMON.
Een schoone vraag! wel hoe, moet ik u uit gaan leggen
Wat gy...

GRAAF.
Voorzeker. Want 'k ben daar onkundig in.
Verzoeken! bidden! dat versta ik nog veel min.
'k Wil wel uw Schoonzoon zyn; maar denk, wat gy zyt
schuldig
Aan myn Geboorte, en maak u des niet onverduldig.
Ga, spreek maar zelf voor my, dat kan genoegzaam gaan?

LIZIMON.
Betaalt gy dus myn moeite en dienst voor u gedaan?
Moet ik, daar zelf myn gantsch geslacht het zoekt te keren,
Hier komen, en aan u myn Dochter presenteren;
U vraagen op myn kniën of zy u waardig is?
Zy jy jou dat verbeelt, myn vriend, zo heb je mis.
Myn Dochter geld by jou wel weinig; 't is me schade.
Ik kus jouw handen, en beveel me in de genade
Van deez' jouw grootsheid.

TIEN-

TIENDE TOONEEL.

W GRAAF, *alleen.*

at bezit het volk een waan,
 Dat onbekend is, en met schatten overlaên!
 Het is gering nog, dat men achting hen betuige,
 Dat onze Glorie zich voor hunnen Rykdom buige;
 Men moet die zelf noch als een Afgod eere aanbîên.
 ô Wreed fortuin! daar ik uw slagen nooit ontzien,
 Veel min geacht hebb', maar u stout dorst tegen treden;
 Wilt gy my nu op 't laatst nog voor de Aanminnigheden
 Des Rykdoms bukken doen? en kan men nimmermeer
 Erlangen uwe gunst, ten zy men zich verneêr?

Einde van het Vierde Bedryf.

DE GLORIEUS, OF
VYFDE BEDRYF.
EERSTE TOONEEL.

IZABELLE, LIZETTE.

LIZETTE.
Welaan, wy mogen ons, Mevrouw, hier vry verklaaren,
Dies wil my eens 't geheim uw 's harten openbaaren.

IZABELLE,

Waar op?

LIZETTE.

Uw Moeder, die uw Huw'lyk heeft gestuit
Voorheen, schynt echter nu veranderd van besluit.
Thans moogt gy hoopen dat ge uw' Minnaar zult erlangen
Maar verr'datge in uwhart die blydschap zoudt ontfangen,
Die gy gevoelen moest, om dat uw wensch gelukt,
Zo zag ik nimmer u zo droevig en bedrukt.

IZABELLE.

Dat 's waar.

LIZETTE.

Gy komt de Graaf tot Bruidegom begeeren,
En deze trotsche ziel komt eind'lyk zich verneeren:
Zyn liefde bleek u. Heeft hy aan uwe Ouders niet
Verzocht om uwe Trouw?

IZABELLE.

Maar hoe is dat geschied?
Zyne onderwerping, die zo koel was, doet my vreezen;
Wyl zyn gemaakte lagch, zyn bits, zyn scherzend wezen,
En alles wat hy doet, genoeg te kennen geeft,
Dat hy, zyns ondanks, zich tot ons vernederd heeft.
Myn Vader sprak voor hem in yverzucht ontfteeken;
Maar ach! 't was hem niet eens de moeite waard, te spre-
ken;
In 't kort, zyn fier gedrag doet my veel droefheid aan.

L1-

LIZETTE.

Hoe, om een weinig trotsch en opgeblazen waan?
Dit komt de grootheid van zyn ziel te kennen geeven.
Thans is hy fier: maar word zyn Vrouw, gy zult beleven,
Dat fiere Minnaars vaak de beste Mannen zyn.

IZABELLE.

Mocht ik dat hopen, 't was een troost voor al myn pyn.

T W E E D E T O O N E E L.

IZABELLE, LIZETTE, VALERIUS.

LIZETTE, *tegen Valerius.*
Ha, Droomer, zyt gy daar?

VALERIUS.

'k Heb reden zulks te wezen;
'k Durf voor myn vriend niet meer verschynen als voor
dezen,

Ik heb zyn Meëminnaar gediend: en kan me uit spyt
Niet wederhouden dat ik steeds my zulks verwyte.
't Was een Verradery daar 'k nooit waar' toe gekomen,
Indien de liefde niet myn hart had ingenomen!

LIZETTE.

Hebt gy berouw daar van?

VALERIUS.

Indien ik minder u
Beminde had ik wis berouw. Maar 'k wenschte nu...

D E R D E T O O N E E L.

LIZIMON, IZABELLE, VALERIUS,
LIZETTE.

LIZIMON.

Welaan, verheugen we ons; het onheil is verdreven.
'k Ben Overwinnaar, en het veld is my gebleven.
De vyand onderwerpt zich aan myn wil en wet.

Uw Moeder heeft in 't end' haar koppigheid verzet;
 Zy tekend het Contract, en stelt Philinte buiten.
 'k Verwacht hier meester Joost om alles voorts te sluiten.
 Daar 's nog een punt twee drie, waar in men overeen
 Moet komen, dan is 't uit met alle zwaarigheên.
 Gy word van avond noch Madame de Gravinne,
 Myn Dochter!

IZABELLE.

Hoe! zo haast?

LIZIMON.

Ja.

IZABELLE.

Dat men wel verzinne,
 Wat ons te doen staat; want de zaak verëischt veel meer
 Bedenking: 'k heb daar ook nog iets...

LIZIMON.

Ei! heb je weêr

Wat in te brengen om u zelve te verschoonen,
 Madam? wilt gy ons weêr een nieuw Tooneel vertoonen?
 En alles breeken, als gy meermaals hebt gedaan,
 Tot vyf of zesmaal toe, dat nooit is deur gegaan?
 Of meent gy dat de Graaf in spotten scheidt behaagen,
 Dat hy een Man is die uw grillen wil verdraagen?

VALERIUS.

Maar denk, myn Vader...

LIZIMON.

Maar bedenk, myn Zoon... Vertrek.
 Meent gy dat ik den raad van doen heb van een Gek?
 Wel hoe! het zyn beget Mirakels die ik heden
 Gedaan hebb', brengende een onreed'lyk Wyf tot reden:
 (Iets dat men nimmer zag, noch nimmer weêr zal zien,)
 En zal ik lyden, daar ik kan als Voogd gebiên,
 Dat my myn Kind'ren nog door tegenspreken plaagen?
 Neen, wagt u allebei; of 't zal 'er euvel dagen.
 Dies maak me 't bloed niet warm, en doet myn zin, of gy
 Zult reden hebben van berouw, gelooft dat vry!

LI-

LIZETTE.

Gy spreekt, myn Heer, gelyk een Vader hoord te spreken;
Hou moed, en laat de zaak nu niet ten halven steeken.
En wilt gy weldoen, tel uw Dochters reden niet:
't Is billyk dat het all' naar uwen wil geschied'.

IZABELLE.

Wel hoe! Lizette...

LIZETTE.

Hoe! myn Heer heeft wonderwerken
Bedreven, dies mag zich geen mensch daar tegen sterken:
Geeft hy u aan den Graaf, zo moet het zyn volbragt,
Al was 't in weérwil van all' 't menschelyk geslacht.

LIZIMON.

Die Meid bekoort me! ja, zo is 't myn uitgelezen.
Zyt toch wat minder wys, gy zult volmaakter wezen.

LIZETTE.

Die raad is goed.

LIZIMON.

En dien van u behaagt me zeer.
'k Wil u, omhelzende, bedanken voor die eer...

LIZETTE.

Spaar, bidde ik u, zo lang die moeite en tederheden,
Tot ik volmaakter zy: dan hebt gy grooter reden.

LIZIMON.

'k Zou dan lang wachten: neen, ik wil op heeterdaad,
Dat myne erkentnisse u blyke...

VALERIUS, *hem weerhoudende.*

Ik bidde u laat

Toch af, myn Vader, dit zou uw gezontheit schaden.

LIZIMON, *hem te rug stotende*

Myn Heer den Doctor, 't is niet wel van u geraden.
Ook gaat het u niet aan wat hier door my geschied',
Dies bid ik moey u toch met myn gezontheit niet.

„'k Geloof haast dat die Guit jaloers is op Lizette.

„My dunkt ik merk zo iets, als ik 'er wel op lette.

„Maar 'k zal me ontdekken... 113

DE GLORIEUS, OF
VALERIUS.

Daar komt uw Notaris.

LIZIMON.

Ja,

Daar is de Man...

Tegen Valerius die vertrekken wil.

Neen, blyf. Ik heb met u hier na
Te spreken. Meester Joost, wil onbeschroomt ons nad'ren.

VIERDE TOONEEL.

LIZIMON, IZABELLE, LIZETTE,
VALERIUS, NOTARIS.

NOTARIS.

De vrienden zyn gegroet. Maar zal men hier vergad'ren?

LIZIMON.

Ja.

NOTARIS.

Leezen wy dan 't hoofd. 'k Heb uw gemeen belang,
Op drie Artikels na, myn Heer, geplaat na rang.
Is dat de aanstaande Bruid?

LIZIMON.

Ja.

NOTARIS, *haar beziende met een groote Bril
van achteren en van voren.*

„'k Merk aan alle kanten,
Ze is wel in staat om een Familie voort te planten.
Waar is uw Bruidegom?

IZABELLE.

Dat weet ik niet.

NOTARIS.

Wat's dit?

Doet hy zich wachten? ô dat gaat niet: uw bezit
Verdiende meerder...

LIZIMON.

Stil. Daar komt hy aan marscheren.
Neem

Neem plaats, Notario; wy ook.

NOTARIS.

'k Volg uw begeeren.

VYFDE TOONEEL.

GRAAF, LIZIMON, IZABELLE, VALERIUS,
LIZETTE, NOTARIS, PASQUYN,
LAKEYEN.

*Zy zitten alle, uitgenomen Lizette, Pasquyn,
en de Lakeyen,*

NOTARIS, *aan een Tafel zittende, en zyn Brill
opgezet hebbende, leest.*

Voor eerst. . .

LIZIMON, *tegen Izabelle, die tegen Lizette spreekt.*
Nu luister.

NOTARIS, *leest.*

All' des Konings Raden, my

Notario bekent, die waaren. . .

LIZIMON, *tegen Valerius, die met groote beweging
spreekt tegen Lizette.*

Hoe! kunt gy

Zo lang niet zwygen? wat zyn dat voor malligheden.
Valerius kom hier, en laat de Meid met vreden.

NOTARIS, *tegen den Graaf.*

Myn Heer, uw' Naam, uw' Rang, en Tytels wist ik niet:
Ik moet die weeten, wyl ik die in Blanco liet.

GRAAF.

Ik zalze u zeggen; wil doch geen' daar van vergeeten.
Gy hebt te weinig plaats daar voor. . .

NOTARIS.

Ho, ho, wy weeten

Wel raad. die leege kant vervullen wy dan weër.

GRAAF.

Nu, schryf dan voort, Hoog-Ed'le en Welgeboren Heer. . .

No-

110 DE GLORIEUS, OF

NOTARIS.

Bemerk myn Heer, men noemt zich nimmer van zyn leven...

GRAAF.

Geen tegenspraak: 'k wil 't zo, en moet aldus geschreven,

NOTARIS, *berbalende de laatste woorden.*

En welgeboren Heer.

GRAAF.

Den Heere Carloman,
Henrikus, Cezar, Philips, Louis, Augustus, van...

NOTARIS.

Bloed! wat al namen. Maar, myn Heer, gy moet vertrouwen,
Dat ik onmoog'lyk all' die naamen kan onthouwen.

Hy herhaalt de laatste woorden.

Louis, Augustus, van...

GRAAF.

Van Heerschendaal.

NOTARIS.

En daal,

GRAAF.

Nu, Ridder...

NOTARIS.

Der.

GRAAF.

Baron van Hogerpaal.

NOTARIS.

Gerpraal.

GRAAF.

Marquis van Grootfchenburg.

LIZIMON.

Ontdek my dit wat nader.

Hoe! zyt gy ook Marquis?

GRAAF.

Dat 's eigentlyk myn Vader.

Maar wyl ik na zyn' dood ben de eenigste erfgenaam,
Gebruik ik in 't Kontract de 'Tytels all' te faam'.

VERNEDERDE HOOGMOED. III

LIZIMON, *hem op de schouder slaande.*

't Is wel gedaan myn Zoon, indien men 't zo beginne.

Tegen Izabelle.

Ik wensch u veel geluks, Mevrouw de Marquifinne.

NOTARIS, *tegen den Graaf.*

Is dit het all', myn Heer?

GRAAF, *opstaande.*

Hoe all'...

NOTARIS.

Etcetera.

Want moog'lyk zou die trein noch duuren voor en na.

GRAAF.

Gy moet vervolgens dit met groote lett'ren fchryven.

IZABELLE, *tegen Lizette*

Met Gouden'.

LIZETTE.

„Zwyg.

IZABELLE.

„Ik kan niet zonder fpreeken blyven;

„Als ik aanschouwen moet zo veel Hoovaardigheid.

LIZETTE.

„Die zwakheid is gemeen aan 't volk van Kwaliteit.

„Hunn' Tytels is vaak al hun erfgoed; en na dezen...

NOTARIS, *wykende op Lizimon.*

Nu volgt myn Heer.

Hy leest.

d'Eerwaarde Antoni...

GRAAF.

Hoe! kan 't wezen?

Antoni!

LIZIMON.

Waarom niet?

GRAAF.

Myn Heer is dat uw naam?

Antoni!

LIZIMON.

Ja, gewis. Hoe! is die niet bekwaam?...

GRAAF.

Hy is te Burgerlyk.

LIZIMON.

Niet meer als andre naamen.

'k wed, myn Patroon hoeft zich voor d'uwen niet te scha-

GRAAF, *verachtender wyze.* (men.Nu gaan wy voort, myn Heer. Uw Tytels zyn 't alleen
Die toonen moeten...

LIZIMON.

Hoe! myn Tytels? 'k heb 'er geen.

GRAAF.

Wel hoe! hebt gy dan niet één Heerlykheid?

LIZIMON.

Laat kyken...

Ja, 'k heb 'er één: Schryf op, Notario, 't zal blyken.
Antoni Lizimon, Grootmeester.

GRAAF.

En?...

LIZIMON.

Van ouds

Een Opperheerscher van... van twintig Tonnen-gouds.

GRAAF.

Spot gy 'er meê? 't Geld is geen Tytel.

LIZIMON.

'k Zou vertrouwen,

Dat zulk een schooner was in 't oog dan all' de jouwen.

'k Heb de Obligaties in myn Lesfenaar, myn vriend,

Dies kan ik me, als ik wil, bedienen van de Splint.

NOTARIS, *tegen den Graaf.*

„Hy heeft gelyk.

GRAAF.

„Ik acht den Adel...

NOTARIS.

„Wel te weten,

„Men

„ Men moet dien achten ; maar men kan 'er niet van eeten.

Tegen Lizimon.

Nu van de Bruid-schat ?

LIZIMON.

Ja. Ik geef myn Dochter meê,

Laat zien ... vyf Tonnen-gouds.

NOTARIS, *tegen den Graaf.*

„ Ware ik in uwe steê,

„ Myn Heer, 'k zou nimmer naar een beeter Tytel vraagen:

„ Deez' kan uw' Adeldom, die oud is, onderschraagen.

GRAAF, *tegen den Notaris.*

„ 't Is waar, myn Heer, het Geld komt ons te stade, maar

„ Wy Ed'len d'oorspronk daar 't van komt.

NOTARIS.

„ Dat laat ik daar.

Wat zult ge uw Bruid tot een Duäric nu verëeren ?

GRAAF.

Tien duizend gulden 's jaars aan rente.

NOTARIS.

't Kan pasfeeren.

LIZETTE.

„ Myn Broeder is zeer mild ; doch alles is maar wind ;

„ Wyl hy veel geevende zich nergens aan verbind.

NOTARIS, *tegen den Graaf.*

Maar waar op tekent gy ?

GRAAF.

Ik? op de Baronye

Van Hogerpraal.

NOTARIS.

't Is uit. Dit Huwelyk gedye

Uw all' tot vreugd.

LIZIMON, *tegen den Graaf.*

Kom laat ons teekenen. Zo dra

Jouw Vader hier komt zal de Bruiloft voortgaan, ja.

GRAAF.

Myn Vader, zegt gy? neen, stel dat uit uw gedachten:

Men kan onmogelyk naar zyne komst niet wachten.

H

De

114 DE GLORIEUS, OF
De Jicht houdt hem in 't bed fints langen tyd.

LIZETTE.

„Myn Broeder ligt al wel, schoon 't hem geen meening is. „ Gewis,
GRAAF, tegen Lizimon.

Maar toch wy zullen hem bezoeken na het Trouwen.
LIZIMON.

Fiat. Ik ben te vreên, 'k Verlang om hem te aanschouwen.
GRAAF.

„Maar ach! daar komt hy zelf. ô Hemel! naar wat kant
„Zal ik...

LIZIMON.

Wie daar? ô 'k zie het al, 't is de Intendant.

Z E E D E T O O N E E L.

LIKANDER, GRAAF, LIZIMON, IZABELLE,
VALERIUS, LIZETTE, NOTARIS,
PASQUYN, LAKEYEN.

LIKANDER, tegen de Graaf.
Ik kom, myn Zoon...

VALERIUS, en IZABELLE, te gelyk.
Zyn Zoon!

GRAAF.

„Ik sterf van schaamte!

LIZIMON.

Is 't loogen
Of waarheid! spreek, myn Graaf, of hebt gy my bedrogen?
GRAAF, tegen Likander.

Durft ge u in dezen staat vertoonen? ach, myn Heer...
LIKANDER.

Hovaardige! myn komst verstrekt u slechts tot eer,
Schoone ze u ontstelt, en uw geluk u schynt te ontroven.
Het Vaderlyke recht gaat uw fortuin te boven,
Ondankbre! toon uw plicht, door tederer onthaal,
Daar aan.

GRAAF.

GRAAF.

Hoe kan ik thans!

LIZIMON.

Baron van Hogerpaal!

Is deze kost'lykheid en pracht nu zo verheven,
Als gy ons in 't verhaal te kennen hebt gegeven?

LIKANDER, tegen Lizimon.

Weet dat myn slechten staat, en zyne ontsteltenis,
De waare straff' van een te grooten Hoogmoed is.

Tegen den Graaf.

Daar wachtte ik hem. Ik roem myn ramp en ongelukken,
Nu zy my wreeken, en uw trotsheid neêr doen bukken.
Ach! verr' van schaamte, kom, verzacht myn wrede smart,
Spreek, en erken my, Zoon.

IZABELLE, tegen Lizette.

„ Wel hoe, wat maakt uw hart

„ Toch zo weemoedig?

LIZETTE.

Dat zult gy wel haast beöogen,

LIKANDER.

Ik zie uw Hoogmoed wil geen tederheid gedoogen.
Maar 'k zal ze dwingen. Werp u voor my neêr, en zoek
Myn' toorn te stillen, eêr myn Vaderlyke vloek
U treffe.

GRAAF.

Ik kan niet meer! 'k zie u van gramschamp blaaken.
Vaar voort, myn Heer, gy wilt my toch veracht'lyk maken.
Vaar voort, geniet de vreugd van my ontsteld te zien.
Myn hart, hoe fier het is, ontkent niet meer, aan wien
Het, naast den Hemel, is verschuldigd dit myn leven.
Gy zyt myn Vader, ja, ik kan 't niet tegenstreven.

Hy valt hem te voet.

Doch nademaal myn ziel genoeg geleden heeft,
Is 't billyk dat gy my uw goedheid weder geeft.

LIZIMON, tegen Likander.

Hy heeft gelyk, en wyl hy zich dus komt verneêren,
Zou ik u haast, dat gy zyn Vader waart, wel zweeren.

LIKANDER, *doet den Graaf opstaan en omhelst hem.*
 Ik beefde in 't toetsen van uw hart, en schoon ik gruw'
 Voor opgeblazenheid, Natuur sprak toch voor u.
 Wat kan die zegen me op dit ogenblik bekoren!
 'k Moet u het einde van uw rampen thans doen hooren.
 Verget uw dwaaling, ze is genoeg gestraft. Wel aan,
 Herftel 't ontrust gemoed, myn Zoon. Het is gedaan
 Met onze elende, wyl de Hemel, weêr genegen
 Tot ons, myn vyanden verftrooid heeft allerwegen.
 De Koning, onze Vorst, van myn rampzaalgen staat
 Bewust, als ook van myn Vervolgers 't snood verraad,
 Vernietigde myn ramp en ongeval te gader:
 Hy geeft aan 'w myne Eer; hy geeft aan u een' Vader,
 Herfteld, zo in zyn recht, als in zyn rang en goed,
 In 't kort in all' den glans van myn doorluchtig bloed.
 'k Ontving dat nieuws, en 't kan my tot meer vreugd ver-
 strekken,
 Om dat ik de Eer heb van dit zelf aan u te ontdekken.

GRAAF.

ô Hemel! wat ik hoor: Fortuin, uw gunst, die nooit
 Verdienste en deugd verlaat, heeft myn geluk voltooid.
 Ja, gy hergeeft my thans myn goed'ren, rang, en staaten,
 Dies mag ik my verheugd op uwe gunst verlaaten!

LIKANDER.

Gelukkig wordende, wordt zediger, myn Zoon.

LIZIMON.

Dat 's wel gezeid. Ik wensch uw beî geluk. En schoon
 Uw Zoon wat trotsch is, ô! hy kan me toch bekoren;
 Zo dat ik hem, eêr uw geval my kwam ter ooren,
 Reeds aangenomen had tot Schoonzoon, als gy ziet;
 Daar 's ons Contract, gy kunt het teek'nen; waarom niet?

LIKANDER.

Alfchoon ons nu 't geluk weêr toelagcht als voordezen,
 'k Ben échter dankbaar voor die gunst aan hem bewezen;
 En wil, tot meerder vreugd, thans door een' dubb'len Echt
 My-zelf aan uw Geslacht verbinden.

LIZIMON.

Wat je zegt!

Op welk een wyz'?

LIKANDER.

'k Zalaan uw Zoon myn Dochter geeven.

VALERIUS, *tegen Lizette.*

„Ik ben verlooren!

LIZIMON.

De Eer is al te groot. En even

Neem ik 't ontwerp, vol van verwondering, aan, om dat
Gy 't zo begeert. Maar is uw Dochter in de Stad?

LIKANDER.

Zy is niet verr' van hier. Constançia trê nader,
Ontfang uw Bruidegom.

LIZIMON.

Wel hoe! zyt gy haar Vader?

Dat is Lizette.

LIKANDER.

Door dien naam zyt gy misleid.

Kom, Dochter. Graaf, omhels uw Zuster.

LIZIMON.

Schoon bescheid!

Zyn Zuster Kamenier?

LIKANDER, *tegen den Graaf.*

Laat u dat niet mishaaen;

De slagen van 't geval zyn moeijelyk te dragen:

Maar dank den Hemel, want uw Zuster is wel waard

Uit my gesproten, om haar' deugdelyken aart.

VALERIUS.

ô Schoone ontknoping! ach, de vreugd maakt my verlegen!

IZABELLE, *tegen Constançia.*

'k Neem deel in uw geluk, zo onvoorziens verkregen.

CONSTANÇIA, *tegen den Graaf.*

Met my te erkennen vest gy myn geluk, myn Heer.

GRAAF, *Constançia ambelzende.*

't Verstrekt my tot vermaak; 't verstrekt my zelf tot eer.

LIZIMON, tegen Likander.

En ik van myn' kant wil, dat myn Geslacht niet minder
 In rang zal zyn dan 't uw'. Die geld heeft, heeft geen hinder.
 Door 't geld geraakt men ligt in aanzien en tot staat:
 'k Ben reeds in hand'ling om een trefflyk Marquisaat
 Te kopen, daar myn Zoon zyn Bruid meê kan verëeren.
 Gy, Meester Joost, zult straks naar den Verkoper keeren;
 Dat hy besluite, opdat myn Zoon zich voort, zo dra
 Hy morgen vroeg ontwaakt, Marquis mag noemen, ga.

Tegen den Graaf.

Zyt gy voldaan?

G R A A F.

ô Ja!

LIZIMON.

Dan kan ons niemand stuiten.
 Welaan, dus kunnen wy een dubbeld Huw'lyk sluiten.

I Z A B E L L E, tegen den Graaf.

Myn hart spreekt wel voor u, maar 'k vreze uw grootsheid.

G R A A F.

Neen:

'k Geef me over aan de Min; dat zy ons thans verëen.
 Spreek, wat men doen moet om uwe achting weg te dragen.
 Al'tgeene, ô Schoone, aan u behaagt, zal my behaagen.

L I K A N D E R

Myn Zoon is Glorieuus, maar goed van harten, dat
 Herstelt het al.

LIZIMON.

Zo is 't. Dat hebt gy wel gevat.
 En schoon men is wat fier, ô! daar 's niet aangelegen,
 Zo veel verdienste kan weêr alles overweegen.

G R A A F.

Neen 'k rust niet vóór ik op my-zelve Triompheer'.
 Ik volg de Wetten van de Liefde en achting weêr,
 Zy oop'nen myn gezicht; dat zy haar hulp niet staaken;
 Ik merk nu klaarlyk, dat men zich bemind moet maaken;
 Dewyl de Hoogmoed, trotsch-en fierheid elk verächt,
 En haat'lyk maakt in 't oog van 't menschelyk geslacht.

Einde van het Vyfde en laatste Bedryf.

